

5 • Sygdomsadfærd og brug af sundhedsvæsenet

5.1 Kontakt til læger og andre behandlere i den primære sundhedstjeneste

Mette Kjøller

5.2 Alternativ behandling

Ola Ekholm

5.3 Brug af medicin

Ulrik Hesse

5.4 Brug af forebyggende ordninger

Anne Illemann Christensen

5.5 Genoptræning

Anne Illemann Christensen

5.1 Kontakt til læger og andre behandlere i den primære sundhedstjeneste

Viden om befolkningens brug af praktiserende læger og andre behandlere kan dels fås fra Sygesikringsregisteret, dels fra befolkningsundersøgelser i form af selvrapporterede data.

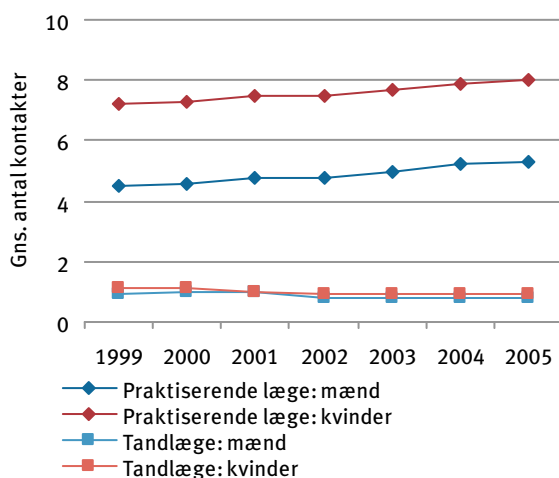
Sygesikringsregisteret

I Sygesikringsregisteret registreres befolkningens kontakter til en række behandlergrupper i den primære sundhedstjeneste (fx praktiserende læger, praktiserende speciallæger, tandlæger, kiropraktorer, fysioterapeuter og psykologer). Registeret rummer alene oplysninger om antallet af kontakter og kontaktform (konsultation, telefon mv.).

I 2005 havde 86 % af befolkningen kontakt med en alment praktiserende læge. I alt var der ca. 36 mio. patientkontakter til praktiserende læger, svarende til gennemsnitligt 6,7 kontakter pr. indbygger. Kvinder har flere kontakter end mænd. I perioden 1999 til 2005 steg det gennemsnitlige antal kontakter for kvinder fra 7,2 til 8,0 og for mænd fra 4,5 til 5,3 (figur 5.1.1). Praktiserende speciallæger havde i 2005 ca. 5 mio. kontakter. Det gennemsnitlige antal speciallægekontakter pr. indbygger har været konstant i perioden 1999 til 2005 (1).

I 2005 havde tandlæger ca. 4,5 mio. patientkontakter til 50 % af befolkningen. Det svarer til gennemsnitligt en kontakt pr. indbygger, og dette tal har været konstant i perioden 1999 til 2005. Det skal dog

Figur 5.1.1 Gennemsnitligt antal årlige kontakter til almen praksis og til praktiserende tandlæger i perioden 1999 til 2005.

Kilde: Danmarks Statistik 2006

tages i betragtning, at antal kontakter skal forstås som antal indledende undersøgelser - og ikke det samlede antal besøg.

Kontakt til lægelige behandlere

Udviklingen i befolkningens kontakt med forskellige lægelige behandlere inden for en 3-måneders periode fremgår af tabel 5.1.1. I 2005 havde 40,9 % af voksne danskere haft kontakt med praktiserende læge, 7,6 % havde haft kontakt med praktiserende speciallæge, og 7,4 % havde været på hospitalsambulatorium. Fra 1987 til 2005 er der sket en stigning i andelen med kontakt til praktiserende læge, praktiserende speciallæge og i andelen med kontakt til hospitalsambulatorium. Desuden er der sket et mindre fald i andelen, der har været indlagt på hospital.

SUSY-undersøgelsernes resultater vedr. udviklingen i brug af praktiserende læge svarer således til udviklingen beskrevet på basis af Sygesikringsregisteret. Det samme gælder brugen af praktiserende speciallæge. Her viser SUSY-undersøgelserne - ligesom Sygesikringsregisteret - stagnation i andelen med kontakt fra 2000 til 2005.

Befolkningens kontakt til praktiserende læge, praktiserende speciallæge og hospitalsambulatorium beskrives nøjere i de efterfølgende opslagstabeller.

For de øvrige lægelige behandlergrupper gælder, at andelen med kontakt til hospitalsambulatorium og andelen, der har været indlagt på hospital, stiger med stigende alder, mens andelen med kontakt til skadestue og vagtlæge falder med stigende alder. Undtaget er dog kvinder i den ældste aldersgruppe, hvor andelen med kontakt til hospitalsambulatorium og andelen med hospitalsindlæggelse falder, mens brugen af skadestue stiger.

SUSY-2000 undersøgelsen viste en klar sammenhæng mellem brug af praktiserende læge og sygelighed (2). Andelen med kontakt til praktiserende læge var større blandt personer med langvarig sygdom end personer uden - også når der var taget højde for køns-, alders- og uddannelsesmæssige forskelle i sygeligheden. Tilsvarende fandtes større brugerandel blandt personer med selvurderet dårligt helbred sammenholdt med godt helbred - også efter kontrol for køns-, alders- og uddannelsesmæssige forskelle. Meget tyder således på, at befolkningens brug af praktiserende læge først og fremmest er bestemt af behovet (sygeligheden).

	1987	1994	2000	2005	Antal i befolkningen i 2005 (i 1.000)
Praktiserende læge	35,1	37,3	39,6	40,9	1.771
Praktiserende speciallæge	6,1	7,2	7,8	7,6	330
Hospitalsambulatorium	4,4	5,5	6,6	7,4	320
Hospitalsindlæggelse	3,1	3,0	3,4	2,7	115
Vagtlæge	1,7	2,1	2,5	2,1	89
Skadestue	1,6	2,1	2,4	2,0	86
Bedriftslæge	0,1	0,2	0,2	0,1	6
Anden læge	0,5	1,2	1,4	1,7	74
I alt andel med kontakt	41,5	43,6	46,3	48,3	2.244

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Tabel 5.1.1 Andel med kontakt til læger pga. gener, sygdom eller skader inden for en 3-måneders periode i 1987, 1994, 2000 og 2005. Procent og antal i befolkningen.

Tilfredshed med praktiserende læge

I alt 73,0 % af dem, der har brugt praktiserende læge inden for de seneste tre måneder angiver at være meget tilfreds med deres praktiserende læge, 16,7 % angiver nogen tilfredshed, mens 10,3 % er indifferente eller utilfredse med deres praktiserende læge. Størst andel i den helt unge aldersgruppe tilkendegiver utilfredshed med den praktiserende læge. Generelt aftager utilfredsheden med stigende alder.

tabel 5.1.2. I alt 34,4 % har haft kontakt med tandlæge inden for en 3-måneders periode, 6,9 % har været hos fysioterapeut og 4,3 % har været hos kiropraktor. Fra 1987 til 2005 steg brugen af fysioterapeuter, kiropraktorer og psykologer. Andelen med kontakt til tandlæge inden for en 3-måneders periode steg frem til 2000 men faldt i 2005. Det er kun til dels i tråd med Sygesikringsregisterets opgørelse, der viser et uændret gennemsnitligt antal kontakter pr. indbygger i perioden 1999 til 2005.

Kontakt til andre behandlere

Udviklingen i brugen af tandlæge og andre behandlere i den primære sundhedstjeneste fremgår af

Brug af tandlæge, fysioterapeut og kiropraktor beskrives yderligere i de efterfølgende opslagstabeller.

	1987	1994	2000	2005	Antal i befolkningen i 2005 (i 1.000)
Tandlæge	33,1	37,4	38,7	34,4	1.493
Fysioterapeut	3,3	4,2	5,3	6,9	301
Kiropraktor	3,5	3,2	3,5	4,3	184
Psykolog	0,6	0,9	1,5	1,8	78
Hjemmesygeplejerske	1,3	1,4	1,9	1,5	64
I alt andel med kontakt	40,1	44,1	47,4	44,3	2.417

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Tabel 5.1.2 Andel med kontakt til andre behandlere pga. gener, sygdom eller skader inden for en 3-måneders periode i 1987, 1994, 2000 og 2005. Procent og antal i befolkningen.

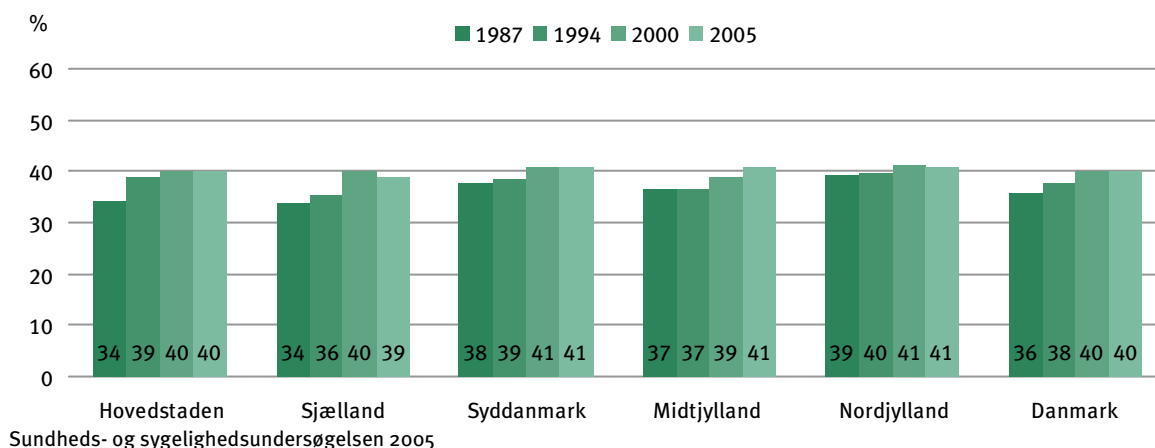
1. Danmarks Statistik. Statistiske Efterretninger. Sociale forhold, sundhed og retsvæsen. Danmarks Statistik. 2006:17.

2. Kjølner M. Sygelighed. I: Kjølner M, Rasmussen NK, red: Sundhed & sygelighed i Danmark 2000 ...& udviklingen siden 1987. København: Statens Institut for Folkesundhed, 2002: 5, 88-90.

Andel der har haft kontakt til praktiserende læge inden for en 3-måneders periode

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987	35,1	36,0			4.752
	1994	37,3	37,9			4.667
	2000	39,6	40,1			16.688
	2005	40,9	40,3			14.566
Mænd	16-24 år	27,0		0,48 -	(0,40 - 0,58)	714
	25-44 år	29,1		0,53 -	(0,48 - 0,60)	2.362
	45-64 år	37,4		0,78 -	(0,69 - 0,87)	2.609
	65-79 år	51,4		1,38 +	(1,20 - 1,58)	1.146
	80+ år	58,8		1,85 +	(1,41 - 2,43)	245
	Alle mænd	36,5				7.076
Kvinder	16-24 år	42,1		0,95	(0,80 - 1,12)	720
	25-44 år	40,9		0,90	(0,81 - 1,00)	2.469
	45-64 år	43,5		1,00		2.680
	65-79 år	53,0		1,46 +	(1,28 - 1,68)	1.202
	80+ år	61,1		2,04 +	(1,66 - 2,52)	419
	Alle kvinder	45,0				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	49,8	43,8	1,19 +	(1,07 - 1,34)	2.295
	10 år	39,9	41,1	1,09	(0,93 - 1,28)	802
	11-12 år	41,6	40,4	1,03	(0,94 - 1,14)	3.309
	13-14 år	38,3	39,5	1,00		4.535
	15+ år	38,3	38,7	0,95	(0,87 - 1,05)	3.193
	Skoleelev	34,9				256
Anden skoleuddannelse	43,2				90	
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	31,7	30,8	0,85	(0,68 - 1,05)	493
	Selvstændig uden ansatte	35,7	34,1	0,96	(0,77 - 1,20)	426
	Topleder	31,1	31,2	0,84	(0,68 - 1,03)	467
	Lønmodtager højeste niveau	34,2	34,2	0,92	(0,80 - 1,05)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	35,5	32,8	0,94	(0,83 - 1,06)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	36,2	36,4	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	34,8	36,2	0,96	(0,80 - 1,16)	643
	Arbejdsløs	43,9	41,0	1,30 +	(1,07 - 1,59)	509
	Uddannelsessøgende	34,5				1.374
	Førtidspensionist	55,2				589
	Efterlønsmodtager	45,9				521
	Alderspensionist	55,2				2.898
Andre	52,7				360	
Samlivsstatus	Gift	40,5	41,4	1,00		8.026
	Samlevende	38,0	41,0	1,07	(0,97 - 1,19)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	46,4	45,8	1,22 +	(1,07 - 1,41)	903
	Enlig (enkestand)	56,5	47,0	1,22 +	(1,04 - 1,42)	1.011
	Enlig (ugift)	36,1	41,1	1,05	(0,94 - 1,18)	2.361
Region	Region Hovedstaden	40,5	40,1	0,99	(0,93 - 1,06)	2.923
	Region Sjælland	39,7	38,8	0,93 -	(0,87 - 1,00)	2.818
	Region Syddanmark	41,5	40,9	1,03	(0,96 - 1,10)	3.089
	Region Midtjylland	41,0	40,8	1,03	(0,96 - 1,10)	2.874
	Region Nordjylland	41,6	40,9	1,03	(0,96 - 1,10)	2.862

Andel der har haft kontakt til praktiserende læge inden for en 3-måneders periode i forskellige regioner. 1987-2005. Procent.

Kontakt til praktiserende læge

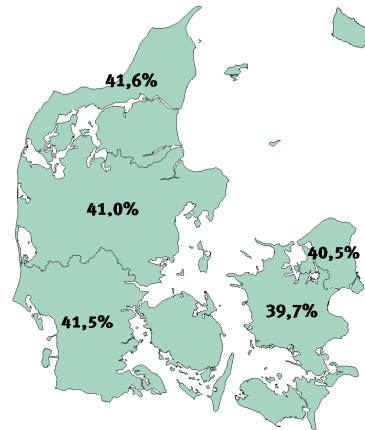
Køn og alder: I alt har 40,9 % af befolkningen haft kontakt til praktiserende læge inden for den seneste 3-måneders periode. I alle aldersgrupper gælder, at en større andel blandt kvinder end blandt mænd har haft kontakt til praktiserende læge inden for en 3-måneders periode. Den største andel med kontakt til praktiserende læge ses i de to ældste aldersgrupper.

Uddannelse: Andelen, der i løbet af en 3-måneders periode har haft kontakt til praktiserende læge, er størst i gruppen med mindre end 10 års kombineret skole- og erhvervsuddannelse (49,8 %).

Socioøkonomisk gruppe: De erhvervsaktive grupper bruger i lige stort omfang praktiserende læge. En relativ stor andel blandt arbejdsløse (43,9 %) har haft kontakt til praktiserende læge inden for en 3-måneders periode. Endvidere ses, at en stor andel blandt førtidspensionister har haft kontakt til praktiserende læge.

Samlivsstatus: Brugerandelen er størst i gruppen af enlige (separerede, skilte, enker og enkemænd).

Udvikling: Andelen, der har haft kontakt med praktiserende læge inden for de seneste tre måneder, er steget fra 36,0 % i 1987 til 40,3 % i 2005 (justeret procent).

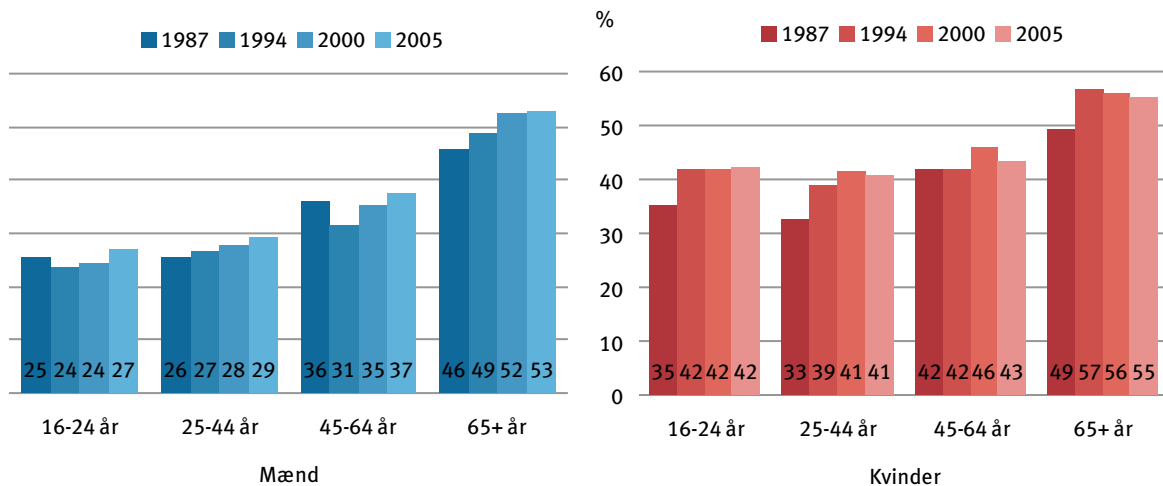

SUSY-2005

Regioner: I Region Sjælland ses den mindste andel med kontakt til praktiserende læge inden for en 3-måneders periode (39,7 %).

Fra 1987 til 2005 er andelen, der har haft kontakt til praktiserende læge inden for de seneste tre måneder, steget i alle regioner. Stigningen er størst i Region Hovedstaden og mindst i Region Nordjylland.

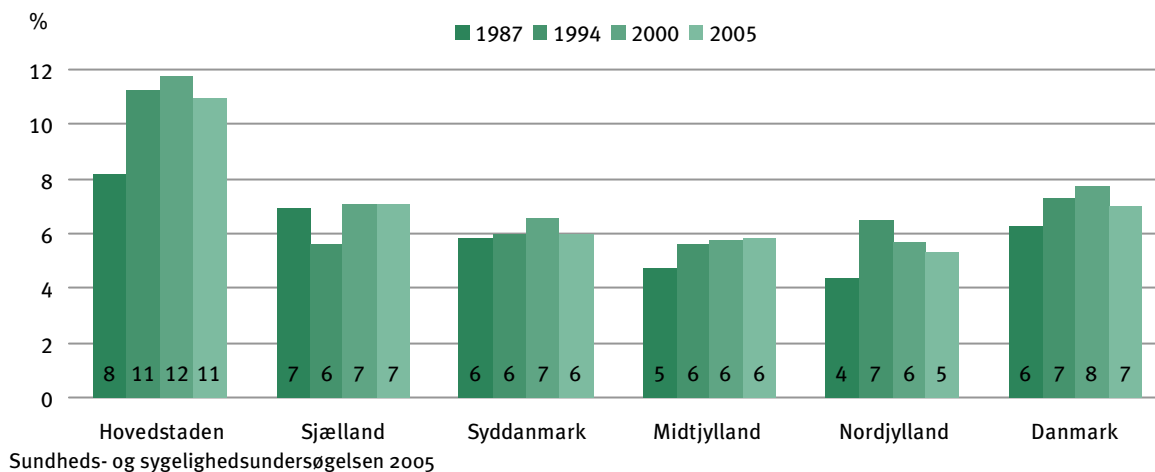
Andel der har haft kontakt til praktiserende læge inden for en 3-måneders periode. 1987-2005. Procent.

Andel der har haft kontakt til praktiserende speciallæge inden for en 3-måneders periode

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987	6,1	6,3			4.752
	1994	7,2	7,3			4.667
	2000	7,8	7,8			16.688
	2005	7,6	7,5			14.566
Mænd	16-24 år	3,8		0,35 -	(0,23 - 0,52)	714
	25-44 år	5,3		0,49 -	(0,39 - 0,61)	2.362
	45-64 år	6,8		0,64 -	(0,52 - 0,78)	2.609
	65-79 år	8,1		0,76 -	(0,60 - 0,98)	1.146
	80+ år	7,5		0,71	(0,43 - 1,17)	245
	Alle mænd	6,2				7.076
Kvinder	16-24 år	7,8		0,74 -	(0,55 - 0,99)	720
	25-44 år	8,6		0,82 -	(0,68 - 0,98)	2.469
	45-64 år	10,3		1,00		2.680
	65-79 år	8,5		0,81	(0,64 - 1,03)	1.202
	80+ år	5,8		0,54 -	(0,35 - 0,82)	419
	Alle kvinder	8,9				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	6,8	7,4	0,88	(0,71 - 1,09)	2.295
	10 år	7,1	9,0	1,03	(0,77 - 1,39)	802
	11-12 år	7,5	7,6	1,05	(0,88 - 1,25)	3.309
	13-14 år	7,2	7,1	1,00		4.535
	15+ år	9,2	8,7	1,28 +	(1,09 - 1,51)	3.193
	Skoleelev	4,4				256
Anden skoleuddannelse	5,2				90	
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	6,9	6,5	1,26	(0,84 - 1,88)	493
	Selvstændig uden ansatte	7,3	7,2	1,36	(0,90 - 2,04)	426
	Topleder	7,2	7,8	1,38	(0,94 - 2,01)	467
	Lønmodtager højeste niveau	9,7	9,7	1,70 +	(1,33 - 2,17)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	7,5	6,8	1,26 +	(1,00 - 1,59)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	5,8	5,8	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	4,9	5,2	0,87	(0,59 - 1,30)	643
	Arbejdsløs	8,8	8,7	1,48 +	(1,04 - 2,10)	509
	Uddannelsessøgende	6,5				1.374
	Førtidspensionist	14,0				589
	Efterlønsmodtager	7,4				521
	Alderspensionist	7,8				2.898
	Andre	12,8				360
Samlivsstatus	Gift	7,9	8,1	1,00		8.026
	Samlevende	7,2	6,8	1,00	(0,83 - 1,21)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	9,5	8,4	1,19	(0,94 - 1,50)	903
	Enlig (enkestand)	8,1	6,7	1,09	(0,82 - 1,44)	1.011
	Enlig (ugift)	6,4	6,8	0,97	(0,78 - 1,21)	2.361
Region	Region Hovedstaden	11,2	11,0	1,71 +	(1,53 - 1,91)	2.923
	Region Sjælland	7,3	7,1	1,04	(0,92 - 1,18)	2.818
	Region Syddanmark	6,1	6,0	0,88	(0,77 - 1,00)	3.089
	Region Midtjylland	5,9	5,8	0,85 -	(0,74 - 0,97)	2.874
	Region Nordjylland	5,3	5,3	0,76 -	(0,66 - 0,87)	2.862

Andel der har haft kontakt til praktiserende speciallæge inden for en 3-måneders periode i forskellige regioner, 1987-2005. Procent.

Kontakt til praktiserende speciallæge

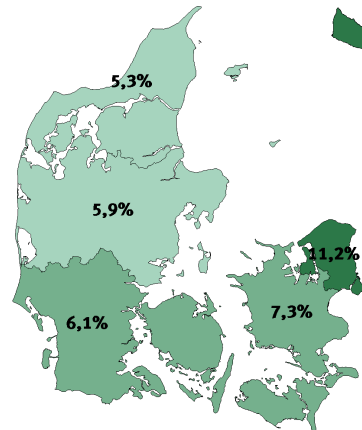
Køn og alder: I alt har 7,6 % af voksne danskere haft kontakt til praktiserende speciallæge inden for en 3-måneders periode. En større andel blandt kvinder (8,9 %) end blandt mænd (6,2 %) har haft kontakt til praktiserende speciallæge inden for de seneste tre måneder. Andelen er størst blandt de 45-64 årige kvinder (10,3 %).

Uddannelse: Andelen, der i løbet af de seneste tre måneder har haft kontakt til praktiserende speciallæge, er størst i gruppen med mindst 15 års uddannelse (9,2 %).

Socioøkonomisk gruppe: I de erhvervsaktive grupper ses de største andele, der har været hos speciallæge, blandt lønmodtagere på højeste og mellemste niveau. Ligeledes har en relativ stor andel blandt arbejdsløse været hos speciallæge (8,8 %). Herudover er der en stor andel blandt førtidspensionister, der har haft kontakt til praktiserende speciallæge inden for de seneste tre måneder (14,0 %).

Samlivsstatus: Andelen, der har brugt speciallæge, varierer ikke mellem de forskellige samlivsstatusgrupper.

Udvikling: Der er sket en mindre stigning i andelen, der har haft kontakt med praktiserende speciallæge inden for de seneste tre måneder fra 1987 til 2005. Således var forekomsten 6,3 % i 1987 mod 7,5 % i 2005 (justeret procent).

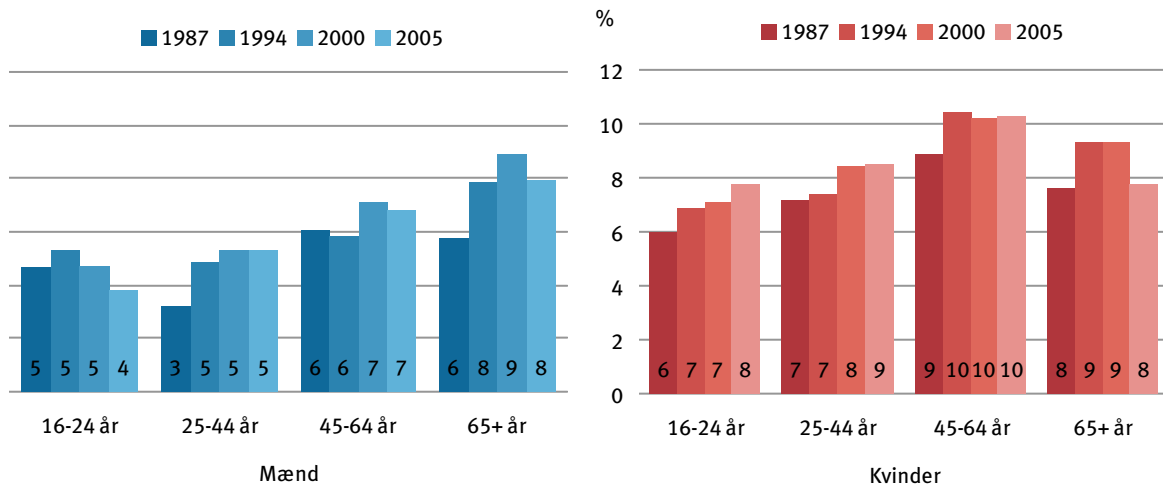

SUSY-2005

Regioner: Andelen, der har haft kontakt til praktiserende speciallæge inden for de seneste tre måneder, er markant større i Region Hovedstaden end i landet som helhed. I Region Midtjylland og i Region Nordjylland er andelen mindre.

I Region Hovedstaden steg andelen med kontakt til speciallæge fra 1987 til 1994 og har siden været stabil. I de øvrige regioner har brugerandelen været nogenlunde stabil gennem hele perioden.

Andel der har haft kontakt til praktiserende speciallæge inden for en 3-måneders periode. 1987- 2005. Procent.

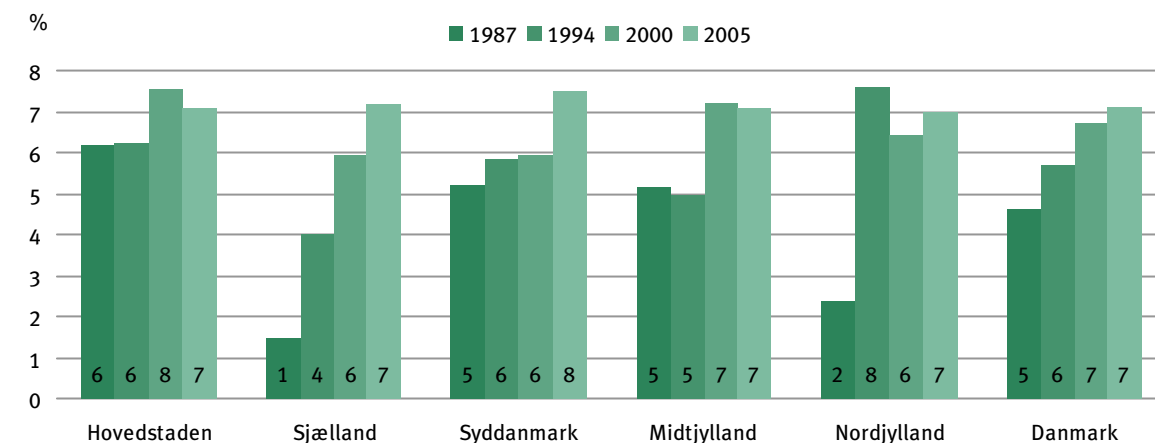

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Andel der har haft kontakt til hospitalsambulatorium inden for en 3-måneders periode

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987	4,4	4,6			4.752
	1994	5,5	5,7			4.667
	2000	6,6	6,7			16.688
	2005	7,4	7,2			14.566
Mænd	16-24 år	3,7		0,39 -	(0,26 - 0,59)	714
	25-44 år	4,0		0,43 -	(0,34 - 0,55)	2.362
	45-64 år	7,6		0,84	(0,69 - 1,02)	2.609
	65-79 år	11,2		1,29 +	(1,03 - 1,62)	1.146
	80+ år	15,8		1,91 +	(1,31 - 2,77)	245
	Alle mænd	6,8				7.076
Kvinder	16-24 år	3,6		0,38 -	(0,26 - 0,58)	720
	25-44 år	6,4		0,70 -	(0,57 - 0,86)	2.469
	45-64 år	9,0		1,00		2.680
	65-79 år	11,4		1,30 +	(1,04 - 1,63)	1.202
	80+ år	7,6		0,83	(0,57 - 1,22)	419
	Alle kvinder	7,9				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	8,9	7,8	0,95	(0,78 - 1,17)	2.295
	10 år	6,9	6,7	1,09	(0,80 - 1,47)	802
	11-12 år	8,0	7,6	0,99	(0,83 - 1,18)	3.309
	13-14 år	7,0	7,4	1,00		4.535
	15+ år	6,6	6,9	0,90	(0,75 - 1,07)	3.193
	Skoleelev	5,6				256
Anden skoleuddannelse	11,0				90	
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	4,4	3,7	0,74	(0,47 - 1,18)	493
	Selvstændig uden ansatte	4,5	4,8	0,70	(0,43 - 1,16)	426
	Topleder	5,2	5,0	0,85	(0,56 - 1,31)	467
	Lønmodtager højeste niveau	5,1	5,2	0,81	(0,60 - 1,08)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	5,8	6,0	0,92	(0,72 - 1,17)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	5,9	5,7	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	6,8	6,9	1,21	(0,85 - 1,71)	643
	Arbejdsløs	8,5	8,5	1,46 +	(1,02 - 2,09)	509
	Uddannelsessøgende	4,4				1.374
	Førtidspensionist	13,8				589
	Efterlønsmodtager	8,4				521
	Alderspensionist	11,4				2.898
Andre	14,5				360	
Samlivsstatus	Gift	7,9	6,9	1,00		8.026
	Samlevende	6,1	7,1	1,02	(0,84 - 1,25)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	10,1	9,9	1,26 +	(1,00 - 1,59)	903
	Enlig (enkestand)	9,8	8,6	0,99	(0,76 - 1,28)	1.011
	Enlig (ugift)	5,1	6,6	1,00	(0,80 - 1,26)	2.361
Region	Region Hovedstaden	7,2	7,0	1,00	(0,88 - 1,13)	2.923
	Region Sjælland	7,6	7,2	0,99	(0,87 - 1,12)	2.818
	Region Syddanmark	7,8	7,5	1,05	(0,94 - 1,19)	3.089
	Region Midtjylland	7,2	7,0	1,00	(0,88 - 1,13)	2.874
	Region Nordjylland	7,2	7,0	0,97	(0,86 - 1,10)	2.862

Andel der har haft kontakt til hospitalsambulatorium inden for en 3-måneders periode i forskellige regioner. 1987-2005. Procent.

Kontakt til hospitalsambulatorium

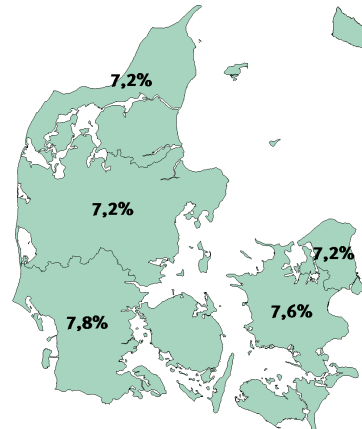
Køn og alder: I alt oplyser 7,4 % af den voksne befolkning, at de har haft kontakt til hospitalsambulatorium inden for en 3-måneders periode - 6,8 % blandt mænd og 7,9 % blandt kvinder. De højeste forekomster ses blandt mænd og kvinder i aldersgruppen 65-79 år og blandt mænd i aldersgruppen 80 år eller derover.

Uddannelse: Der ses ingen sammenhæng mellem uddannelseslængde og andelen, der i løbet af en 3-måneders periode har haft kontakt til hospitalsambulatorium.

Socioøkonomisk gruppe: Der er ikke forskel i andelen, der har haft kontakt til hospitalsambulatorium inden for de seneste tre måneder mellem de forskellige erhvervsaktive grupper. En stor andel blandt arbejdsløse har haft kontakt til hospitalsambulatorium inden for en 3-måneders periode. Endvidere ses, at en stor andel blandt førtidspensionister har haft kontakt til hospitalsambulatorium.

Samlivsstatus: Forekomsten af personer, der inden for en 3-måneders periode har haft kontakt til hospitalsambulatorium, er højest blandt enlige (separerede, skilte).

Udvikling: Andelen, der har haft kontakt til hospitalsambulatorium inden for en 3-måneders periode, er steget fra 4,6 % i 1987 til 7,2 % i 2005 (justeret procent). Der er sket en stigning i alle køns- og aldersgrupper, men på en lidt forskellig måde.

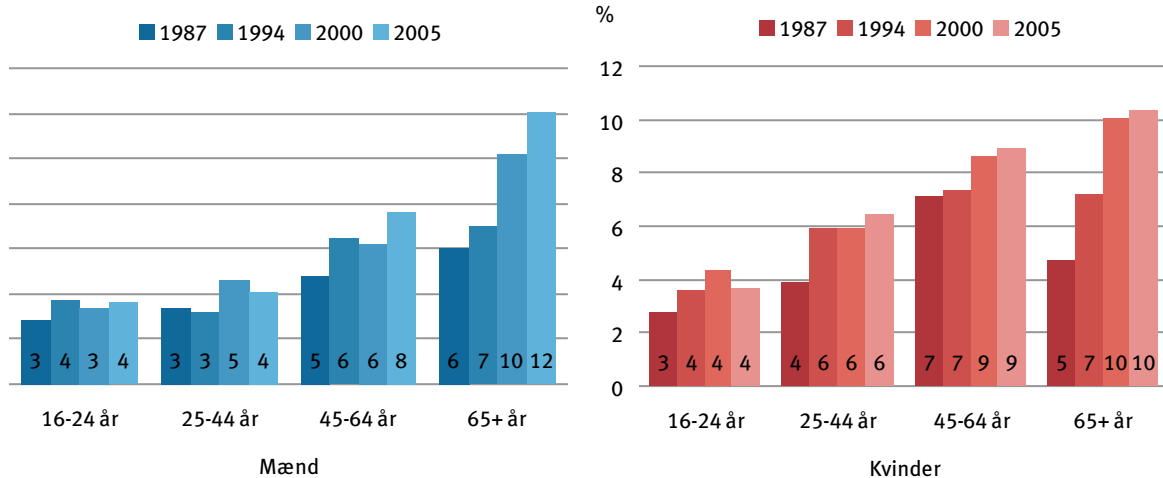

SUSY-2005

Regioner: Der er ikke forskel i andelen, der har haft kontakt til hospitalsambulatorium inden for en 3-måneders periode, mellem de fem regioner.

Fra 1987 til 2005 er andelen, der har haft kontakt til hospitalsambulatorium inden for en 3-måneders periode, steget i alle regioner men på en lidt forskellig måde.

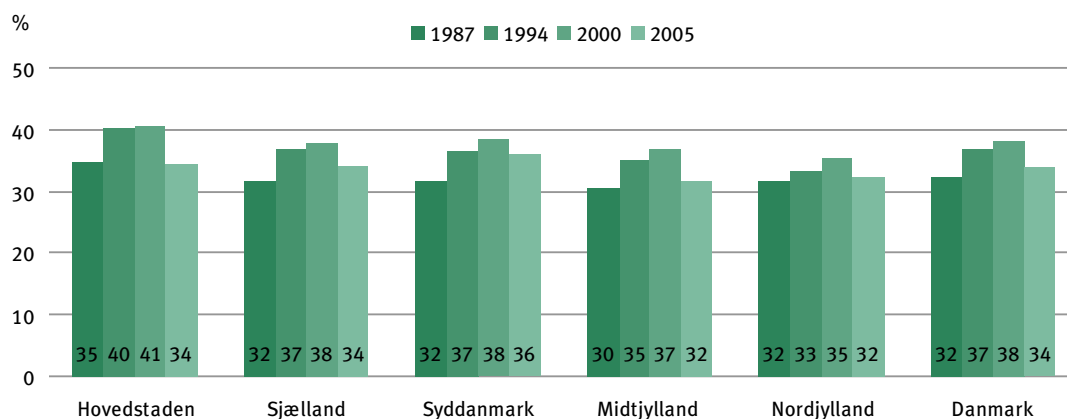
Andel der har haft kontakt til hospitalsambulatorium inden for en 3-måneders periode. 1987-2005. Procent.

Andel der har haft kontakt til tandlæge inden for en 3-måneders periode

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987	33,1	32,3			4.752
	1994	37,4	37,0			4.667
	2000	38,6	38,2			16.688
	2005	34,4	33,9			14.566
Mænd	16-24 år	23,9		0,44 -	(0,36 - 0,53)	714
	25-44 år	26,6		0,50 -	(0,45 - 0,57)	2.362
	45-64 år	39,5		0,90	(0,81 - 1,01)	2.609
	65-79 år	38,0		0,85 -	(0,74 - 0,98)	1.146
	80+ år	23,0		0,42 -	(0,30 - 0,57)	245
	Alle mænd	32,7				7.076
Kvinder	16-24 år	27,7		0,53 -	(0,44 - 0,64)	720
	25-44 år	32,7		0,67 -	(0,60 - 0,75)	2.469
	45-64 år	41,9		1,00		2.680
	65-79 år	38,8		0,88	(0,76 - 1,01)	1.202
	80+ år	25,7		0,48 -	(0,38 - 0,60)	419
	Alle kvinder	36,0				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	27,5	28,0	0,57 -	(0,50 - 0,64)	2.295
	10 år	31,1	33,1	0,85	(0,72 - 1,00)	802
	11-12 år	34,9	33,9	0,88 -	(0,79 - 0,97)	3.309
	13-14 år	36,3	37,5	1,00		4.535
	15+ år	36,7	36,5	1,00	(0,91 - 1,09)	3.193
	Skoleelev	32,6				256
	Anden skoleuddannelse	36,0				90
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	37,9	35,3	1,14	(0,92 - 1,40)	493
	Selvstændig uden ansatte	38,0	36,5	1,10	(0,88 - 1,37)	426
	Topleder	38,7	38,0	1,18	(0,97 - 1,44)	467
	Lønmodtager højeste niveau	36,0	36,0	1,04	(0,90 - 1,19)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	34,8	32,5	0,99	(0,88 - 1,12)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	34,4	34,1	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	32,5	31,9	0,92	(0,76 - 1,10)	643
	Arbejdsløs	28,1	27,1	0,74 -	(0,60 - 0,92)	509
	Uddannelsessøgende	26,7				1.374
	Førtidspensionist	36,4				589
	Efterlønsmodtager	44,0				521
	Alderspensionist	34,9				2.898
	Andre	35,0				360
Samlivsstatus	Gift	38,1	35,4	1,00		8.026
	Samlevende	29,2	30,6	0,80 -	(0,72 - 0,89)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	33,5	31,8	0,77 -	(0,67 - 0,90)	903
	Enlig (enkestand)	30,7	32,7	0,75 -	(0,64 - 0,89)	1.011
	Enlig (ugift)	29,2	32,3	0,88 -	(0,78 - 0,99)	2.361
Region	Region Hovedstaden	35,0	34,5	1,05	(0,98 - 1,13)	2.923
	Region Sjælland	35,3	34,2	1,02	(0,95 - 1,09)	2.818
	Region Syddanmark	36,4	35,8	1,10 +	(1,03 - 1,18)	3.089
	Region Midtjylland	31,9	31,7	0,90 -	(0,84 - 0,97)	2.874
	Region Nordjylland	32,8	32,4	0,94	(0,88 - 1,01)	2.862

Andel der har haft kontakt til tandlæge inden for en 3-måneders periode i forskellige regioner. 1987-2005. Procent.

Kontakt til tandlæge

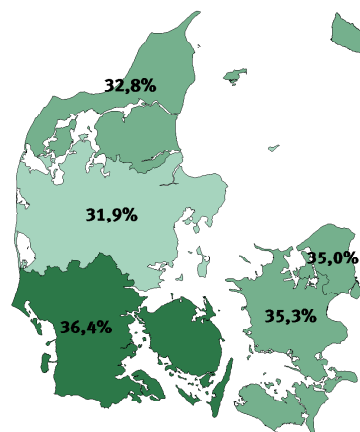
Køn og alder: I alt har 34,4 % af befolkningen haft kontakt til tandlæge inden for en 3-måneders periode. Andelen er lidt større blandt kvinder (36,0 %) end blandt mænd (32,7 %). Størst andel blandt de 45-64 årige mænd og kvinder samt blandt de 65-79 årige kvinder har haft kontakt med en tandlæge inden for de seneste tre måneder.

Uddannelse: De største andele, der har været hos tandlæge inden for en 3-måneders periode, ses i grupperne med 13-14 års uddannelse og 15 eller flere års uddannelse.

Socioøkonomisk gruppe: Andelen med kontakt til tandlæge varierer ikke mellem de erhvervsaktive grupper. Kun en lille andel blandt arbejdsløse (28,1 %) har været hos tandlæge inden for en 3-måneders periode.

Samlivsstatus: Størst andel blandt de gifte (38,1 %) har været i kontakt med tandlæge inden for en 3-måneders periode.

Udvikling: I perioden 1987 til 2000 steg andelen med kontakt til tandlæge inden for en 3-måneders periode. I 2005 er der imidlertid sket et fald fra 38,2 % i 2000 til 33,9 % i 2005 (justeret procent). Udviklingen er meget forskellig i aldersgrupperne. Således er der blandt både mænd og kvinder sket et fald i de to yngste aldersgrupper og en stigning i de to ældste.

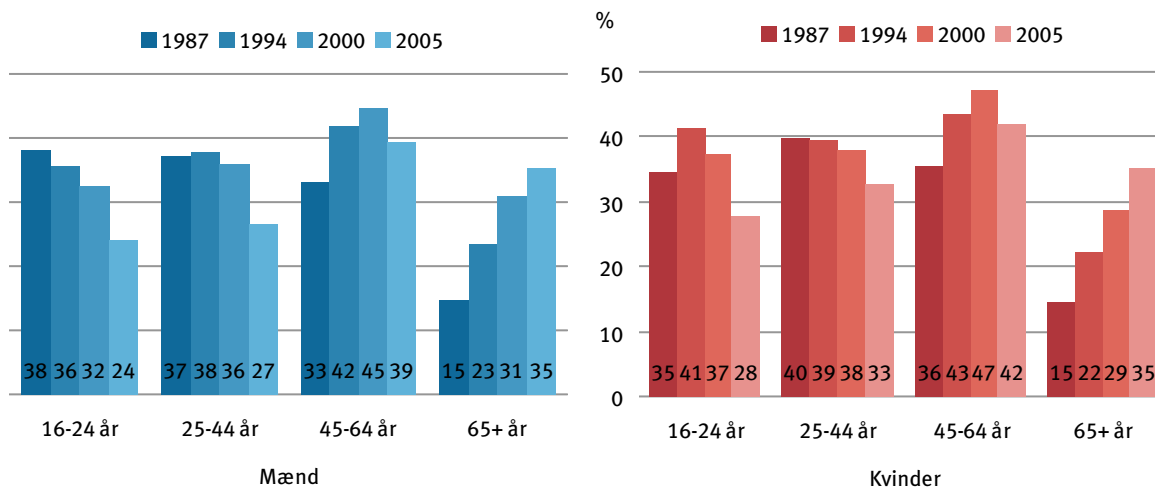

SUSY-2005

Regioner: I forhold til landsgennemsnittet er andelen med tandlægekontakt inden for en 3-måneders periode større i Region Syddanmark (36,4 %) og mindre i Region Midtjylland (31,9 %).

Stigningen i andelen fra 1987 og frem til 2000 og faldet i 2005 genfindes i alle regioner.

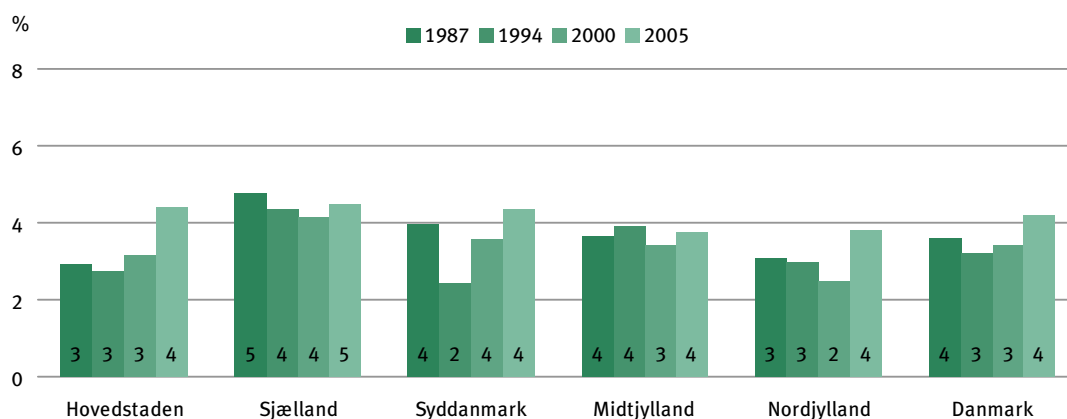
Andel der har haft kontakt til tandlæge inden for en 3-måneders periode. 1987-2005. Procent.

Andel der har haft kontakt til kiropraktor inden for en 3-måneders periode

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987	3,5	3,6			4.752
	1994	3,2	3,2			4.667
	2000	3,4	3,4			16.688
	2005	4,3	4,2			14.566
Mænd	16-24 år	1,8		0,30	(0,17 - 0,53)	714
	25-44 år	4,9		0,83	(0,65 - 1,06)	2.362
	45-64 år	4,2		0,71	(0,55 - 0,91)	2.609
	65-79 år	3,3		0,54	(0,38 - 0,79)	1.146
	80+ år	1,6		0,26	(0,09 - 0,74)	245
	Alle mænd	4,0				7.076
Kvinder	16-24 år	2,8		0,46	(0,29 - 0,74)	720
	25-44 år	4,9		0,83	(0,65 - 1,06)	2.469
	45-64 år	5,8		1,00		2.680
	65-79 år	3,0		0,49	(0,34 - 0,72)	1.202
	80+ år	1,8		0,30	(0,15 - 0,63)	419
	Alle kvinder	4,5				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	2,9	3,3	0,63	(0,47 - 0,85)	2.295
	10 år	4,2	4,1	0,88	(0,60 - 1,27)	802
	11-12 år	3,6	3,5	0,73	(0,58 - 0,92)	3.309
	13-14 år	5,4	5,0	1,00		4.535
	15+ år	4,4	4,0	0,81	(0,66 - 1,00)	3.193
	Skoleelev	1,6				256
Anden skoleuddannelse	5,8				90	
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	5,4	5,6	1,03	(0,67 - 1,59)	493
	Selvstændig uden ansatte	4,9	5,2	0,87	(0,53 - 1,42)	426
	Topleder	4,6	4,1	0,84	(0,54 - 1,33)	467
	Lønmodtager højeste niveau	5,2	5,3	0,94	(0,70 - 1,26)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	5,5	4,7	0,98	(0,76 - 1,26)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	5,4	5,2	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	2,8	2,7	0,52	(0,32 - 0,87)	643
	Arbejdsløs	2,8	3,0	0,51	(0,29 - 0,90)	509
	Uddannelsessøgende	2,7				1.374
	Førtidspensionist	2,7				589
	Efterlønsmodtager	5,9				521
	Alderspensionist	2,8				2.898
	Andre	3,5				360
Samlivsstatus	Gift	4,8	4,5	1,00		8.026
	Samlevende	4,0	4,4	0,81	(0,63 - 1,04)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	4,2	4,0	0,87	(0,62 - 1,22)	903
	Enlig (enkestand)	2,8	5,6	0,91	(0,58 - 1,41)	1.011
	Enlig (ugift)	3,2	4,1	0,79	(0,60 - 1,05)	2.361
Region	Region Hovedstaden	4,5	4,4	1,06	(0,91 - 1,24)	2.923
	Region Sjælland	4,6	4,5	1,09	(0,93 - 1,28)	2.818
	Region Syddanmark	4,4	4,4	1,05	(0,90 - 1,23)	3.089
	Region Midtjylland	3,8	3,7	0,90	(0,76 - 1,06)	2.874
	Region Nordjylland	3,8	3,8	0,91	(0,77 - 1,08)	2.862

Andel der har haft kontakt til kiropraktor inden for en 3-måneders periode i forskellige regioner. 1987-2005. Procent.

Kontakt til kiropraktor

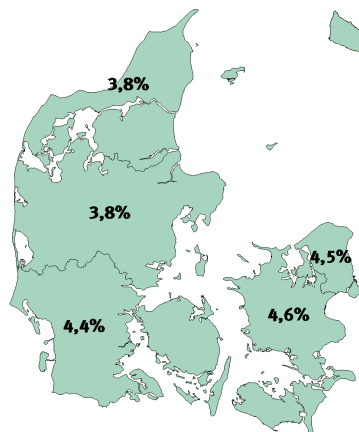
Køn og alder: I alt har 4,3 % af voksne danskere haft kontakt med en kiropraktor inden for en 3-måneders periode - 4,0 % blandt mænd og 4,5 % blandt kvinder. De største andele ses blandt mænd og kvinder i aldersgruppen 25-44 år, og blandt kvinder i aldersgruppen 45-64 år.

Uddannelse: De højeste forekomster, der i løbet af en 3-måneders periode har haft kontakt med en kiropraktor, ses blandt personer med 10 års uddannelse og 13-14 år uddannelse.

Socioøkonomisk gruppe: Blandt erhvervsaktive ses den mindste andel, der har været til kiropraktor inden for en 3-måneders periode, i gruppen af andre lønmodtagere. Andelen blandt arbejdsløse er lille.

Samlivsstatus: Der er ikke forskel på andelen, der har gjort brug af en kiropraktor, mellem de forskellige samlivsgrupper.

Udvikling: Andelen, der har haft kontakt med en kiropraktor i løbet af en 3-måneders periode, er stort set uændret i perioden 1987 til 2005.

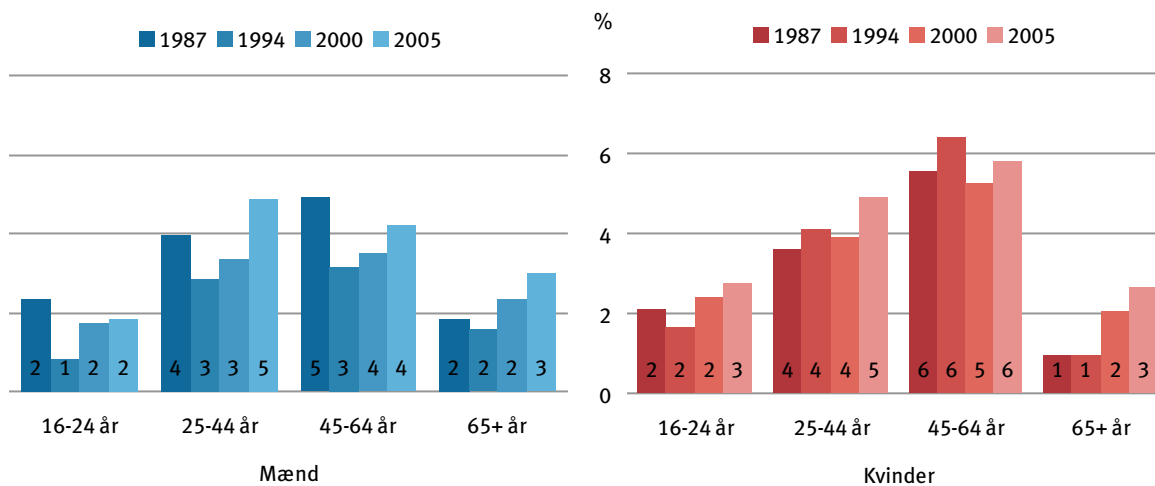

SUSY-2005

Regioner: Der er ikke forskel på andelen, der har haft kontakt med en kiropraktor i en 3-måneders periode, mellem de fem regioner.

I perioden 1987 til 2005 er andelen, der har været til kiropraktor inden for en 3-måneders periode, stort set uændret i alle regioner.

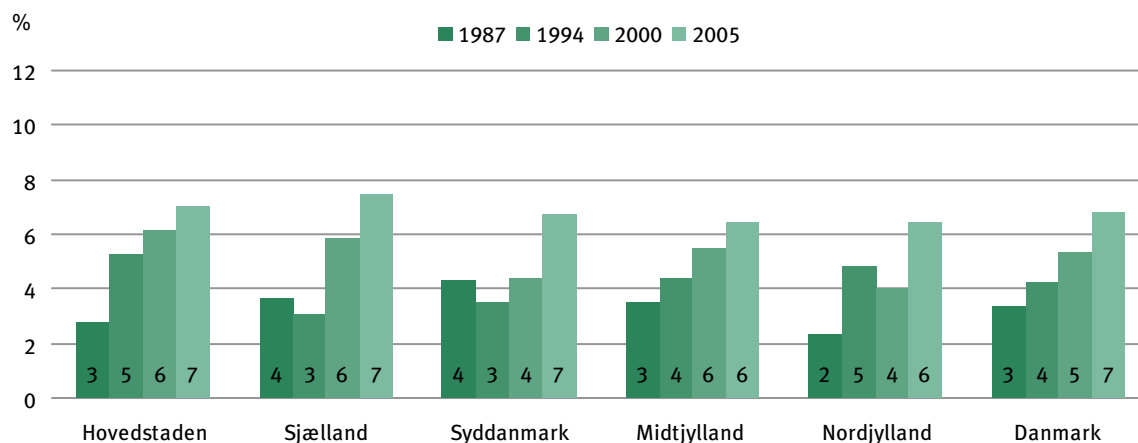
Andel der har haft kontakt til kiropraktor inden for en 3-måneders periode. 1987-2005. Procent.

Andel der har haft kontakt til fysioterapeut inden for en 3-måneders periode

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987	3,3	3,4			4.752
	1994	4,2	4,3			4.667
	2000	5,3	5,3			16.688
	2005	6,9	6,8			14.566
Mænd	16-24 år	3,6		0,35	(0,23 - 0,53)	714
	25-44 år	5,2		0,51	(0,41 - 0,64)	2.362
	45-64 år	6,1		0,61	(0,49 - 0,75)	2.609
	65-79 år	6,6		0,67	(0,51 - 0,87)	1.146
	80+ år	3,5		0,34	(0,17 - 0,69)	245
	Alle mænd	5,5				7.076
Kvinder	16-24 år	4,7		0,47	(0,32 - 0,68)	720
	25-44 år	7,7		0,78	(0,65 - 0,95)	2.469
	45-64 år	9,6		1,00		2.680
	65-79 år	9,3		0,96	(0,76 - 1,22)	1.202
	80+ år	6,6		0,67	(0,45 - 1,00)	419
	Alle kvinder	8,3				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	6,2	5,7	0,73	(0,59 - 0,92)	2.295
	10 år	6,5	6,7	0,92	(0,68 - 1,25)	802
	11-12 år	7,3	7,8	1,02	(0,85 - 1,22)	3.309
	13-14 år	7,5	7,4	1,00		4.535
	15+ år	6,6	6,4	0,86	(0,72 - 1,03)	3.193
	Skoleelev	4,4				256
Anden skoleuddannelse	8,8				90	
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	6,1	6,8	1,06	(0,70 - 1,60)	493
	Selvstændig uden ansatte	4,4	4,9	0,74	(0,45 - 1,21)	426
	Topleder	5,8	6,2	0,99	(0,66 - 1,50)	467
	Lønmodtager højeste niveau	6,9	7,0	1,11	(0,85 - 1,45)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	7,4	6,8	1,14	(0,91 - 1,44)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	6,2	6,2	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	5,4	5,6	0,88	(0,60 - 1,29)	643
	Arbejdsløs	5,3	5,2	0,80	(0,53 - 1,23)	509
	Uddannelsessøgende	4,4				1.374
	Førtidspensionist	17,6				589
	Efterlønsmodtager	5,5				521
	Alderspensionist	7,4				2.898
Andre	11,4				360	
Samlivsstatus	Gift	7,4	7,2	1,00		8.026
	Samlevende	5,7	6,2	0,83	(0,68 - 1,03)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	8,4	7,6	1,10	(0,86 - 1,41)	903
	Enlig (enkestand)	8,6	6,3	1,20	(0,90 - 1,58)	1.011
	Enlig (ugift)	5,3	6,4	0,91	(0,72 - 1,14)	2.361
Region	Region Hovedstaden	7,1	7,0	1,03	(0,91 - 1,17)	2.923
	Region Sjælland	7,6	7,5	1,08	(0,95 - 1,23)	2.818
	Region Syddanmark	6,9	6,7	1,00	(0,89 - 1,14)	3.089
	Region Midtjylland	6,5	6,4	0,94	(0,83 - 1,08)	2.874
	Region Nordjylland	6,5	6,4	0,94	(0,83 - 1,08)	2.862

Andel der har haft kontakt til fysioterapeut inden for en 3-måneders periode i forskellige regioner. 1987-2005. Procent.

Kontakt til fysioterapeut

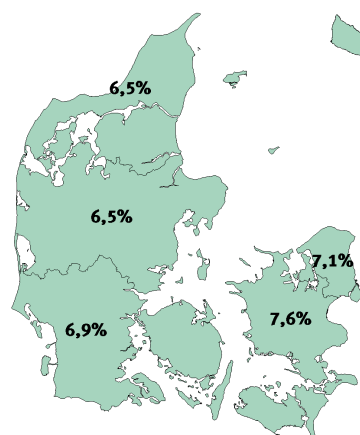
Køn og alder: I alt har 6,9 % af voksne danskere haft kontakt med en fysioterapeut inden for en 3-måneders periode. En større andel blandt kvinder (8,3 %) end blandt mænd (5,5 %) har haft kontakt med en fysioterapeut inden for en 3-måneders periode. Andelen er størst blandt kvinder i aldersgrupperne 45-64 år og 65-79 år.

Uddannelse: Andelen, der inden for en 3-måneders periode, har gjort brug af en fysioterapeut, er mindst i gruppen med mindre end 10 års uddannelse.

Socioøkonomisk gruppe: Der ses ingen forskel i andelen, der har været til fysioterapeut inden for en 3-måneders periode, mellem de forskellige erhvervsaktive grupper. En stor andel blandt førtidspensionister, har haft kontakt med en fysioterapeut inden for en 3-måneders periode (17,6 %).

Samlivsstatus: Der er ikke forskel i andelen, der har gjort brug af en fysioterapeut, mellem de forskellige samlivsgrupper.

Udvikling: I perioden 1987 til 2005 er der sket en stigning på 3,4 % (justeret procent) i andelen, der har haft kontakt med en fysioterapeut inden for en 3-måneders periode.

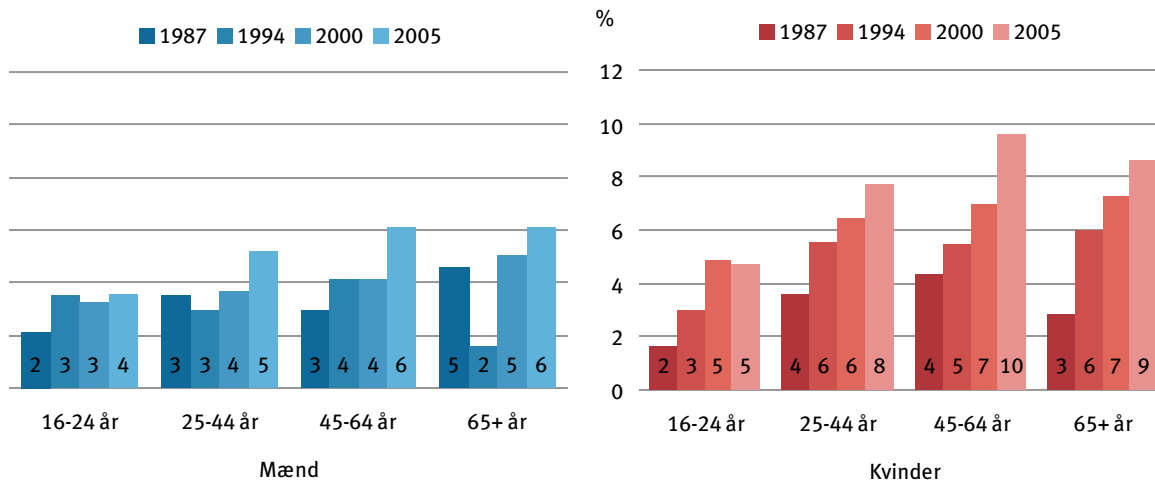

SUSY-2005

Regioner: Der er ikke forskel på andelen, der har gjort brug af en fysioterapeut inden for en 3-måneders periode, mellem de fem regioner.

I perioden 1987 til 2005 er der sket en stigning i andelen, der har haft kontakt med en fysioterapeut inden for en 3-måneders periode, i alle regioner.

Andel der har haft kontakt til fysioterapeut inden for en 3-måneders periode. 1987-2005. Procent.

5.2 Alternativ behandling

I nærværende undersøgelse defineres alternativ behandling som brug af behandlere uden for det almindelige sundhedsvæsen og uden offentligt tilskud. Ud fra et lovgivningsmæssigt synspunkt defineres alternativ behandling som 'de terapier, der rækker ud over de behandlingstilbud, der tilbydes i det statsligt finansierede sundhedssystem og som sådan ikke er omfattet af Sundhedsstyrelsens tilsynskontrol' (1). Dog er sundhedsprofessionelle, der anvender alternative metoder i deres behandling, underlagt de regler, der er beskrevet i lægeloven eller i autorisationslovene.

Brug af alternativ behandling er blevet belyst ved at præsentere svarpersonerne for et kort, hvor en række forskellige alternative behandlingsformer var angivet. Svarpersonerne er dernæst blevet bedt om at angive om og i givet fald hvilke behandlingsformer, de nogensinde havde benyttet (jf. tabel 5.2.1). Alle der oplyste, at de nogensin-

de havde benyttet en behandlingsform, blev desuden spurgt om, de havde brugt den inden for det seneste år.

Det fremgår af tabel 5.2.1, at 45,2 % af voksne danskere har brugt alternativ behandling på et eller andet tidspunkt, og 22,5 % har gjort det inden for det seneste år. Det svarer til, at ca. 976.000 voksne danskere har brugt en eller flere former for alternativ behandling inden for det seneste år. De hyppigst anvendte alternative behandlingsformer er massage, osteopati eller andre manipulative terapier, zoneterapi og akupunktur, hvilket er i overensstemmelse med en nylig dansk undersøgelse (2). Kvinder har gennemgående prøvet flere forskellige former for alternative behandlingstilbud end mænd. Blandt dem, der nogensinde har brugt alternativ behandling har således 50,5 % af kvinder og 34,0 % af mænd brugt to eller flere forskellige alternative behandlingsformer.

	Brug nogensinde	Brug seneste år	Antal i befolkningen der har brugt alternativ behandling inden for det seneste år (i 1.000)
Massage, osteopati eller andre manipulative terapier	21,7	13,2	572
Zoneterapi	21,4	6,1	265
Akupunktur	16,6	5,4	234
Healing og/eller clair voyance	6,0	2,4	104
Kraniosakral terapi	3,2	1,5	66
Homøopati	3,6	1,1	48
Ernæringsterapi	2,5	1,0	43
Kinesiologi	3,5	0,7	30
Biopati	1,0	0,2	9
Andet	2,2	0,9	39
Har brugt en eller flere former for alternativ behandling	45,2	22,5	976

Tabel 5.2.1 Brug af alternativ behandling nogensinde og inden for det seneste år. Procent og antal i befolkningen.

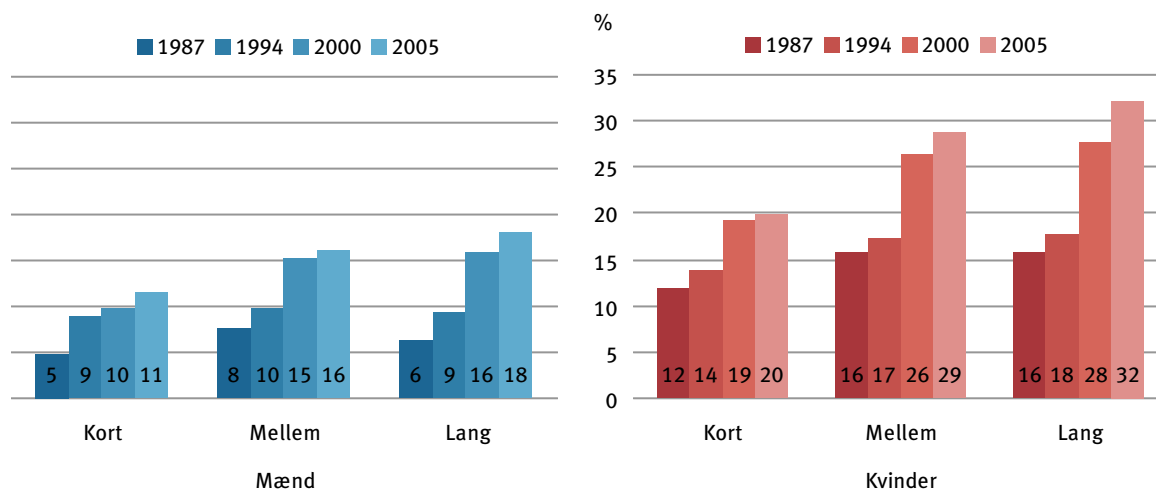
Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Andelen, der har brugt alternativ behandling inden for det seneste år, er steget fra 10,0 % i 1987 til 22,5 % i 2005. Det fremgår af figur 5.2.1, at stigningen både ses blandt mænd og kvinder og i alle uddannelsesgrupper, dog er stigningen størst blandt dem med længst uddannelse. Det skal bemærkes, at de alternative behandlingsformer, der blev præsenteret for svarpersonerne, ikke er identiske i de fire gennemførte SUSY-undersøgelser. Dette hænger sammen med, at gruppen af alternative behandlingsformer er meget omskiftelig - forstået således at nye behandlingsformer kommer til, mens andre stort set forsvinder.

At andelen, der har brugt alternativ behandling, er stor blandt kvinder, midaldrende og blandt personer med en mellemlang eller lang, videregående uddannelse er også fundet i både svenske og norske undersøgelser (3).

Der henvises endvidere til de efterfølgende opslags-tabeller vedrørende brug af alternativ behandling, brug af zoneterapi, brug af akupunktur og brug af massage, osteopati eller andre manipulative terapier.

Figur 5.2.1 Andel der har brugt alternativ behandling inden for det seneste år blandt mænd og kvinder (25 år eller derover) i forskellige uddannelsesgrupper i 1987, 1994, 2000 og 2005. Justeret procent.

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

1. Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling (VIFAB). Alternativ behandling. <http://www.vifab.dk>. 11-10-2006.

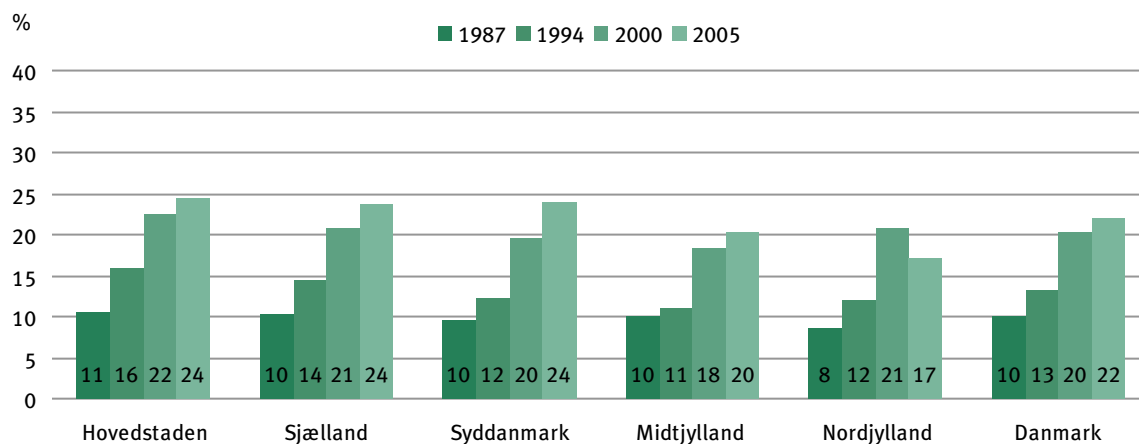
2. Lønroth HL, Ekholm O. Alternativ behandling i Danmark – brug, brugere og årsager til brug. Ugeskrift for Læger. 2006; 168: 682-686.

3. Hanssen B, Grimsgaard S, Launsø L, Fønnebo V, Falkenberg T, Rasmussen NK. Use of complementary and alternative medicine in the Scandinavian countries. Scandinavian Journal of Primary Health Care. 2005; 23: 57-62.

Andel der har brugt alternativ behandling inden for det seneste år

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987	10,0	9,9			4.752
	1994	13,5	13,2			4.667
	2000	20,6	20,4			16.688
	2005	22,5	22,5			14.566
Mænd	16-24 år	13,1		0,35 -	(0,27 - 0,44)	714
	25-44 år	20,9		0,61 -	(0,54 - 0,69)	2.362
	45-64 år	16,0		0,44 -	(0,39 - 0,50)	2.609
	65-79 år	9,6		0,25 -	(0,20 - 0,31)	1.146
	80+ år	6,8		0,17 -	(0,10 - 0,28)	245
	Alle mænd	16,1				7.076
Kvinder	16-24 år	22,6		0,67 -	(0,56 - 0,82)	720
	25-44 år	37,3		1,37 +	(1,22 - 1,54)	2.469
	45-64 år	30,2		1,00		2.680
	65-79 år	16,9		0,47 -	(0,39 - 0,56)	1.202
	80+ år	8,3		0,21 -	(0,15 - 0,30)	419
	Alle kvinder	28,5				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	12,8	15,0	0,51 -	(0,44 - 0,60)	2.295
	10 år	19,8	18,9	0,69 -	(0,57 - 0,83)	802
	11-12 år	19,6	22,7	0,82 -	(0,74 - 0,92)	3.309
	13-14 år	28,2	26,0	1,00		4.535
	15+ år	24,9	22,8	0,85 -	(0,76 - 0,94)	3.193
	Skoleelev	15,2				256
	Anden skoleuddannelse	29,1				90
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	26,8	31,7	1,36 +	(1,08 - 1,70)	493
	Selvstændig uden ansatte	31,7	38,8	1,69 +	(1,34 - 2,12)	426
	Topleder	25,7	30,4	1,20	(0,96 - 1,50)	467
	Lønmodtager højeste niveau	25,4	25,3	0,96	(0,83 - 1,12)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	30,2	30,0	1,17 +	(1,02 - 1,33)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	25,5	25,5	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	17,3	18,0	0,66 -	(0,53 - 0,83)	643
	Arbejdsløs	24,8	22,0	0,85	(0,68 - 1,06)	509
	Uddannelsessøgende	19,6				1.374
	Førtidspensionist	23,1				589
	Efterlønsmodtager	18,7				521
	Alderspensionist	11,9				2.898
	Andre	27,8				360
Samlivsstatus	Gift	22,9	22,1	1,00		8.026
	Samlevende	26,6	24,5	1,09	(0,97 - 1,22)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	24,3	23,7	1,06	(0,90 - 1,24)	903
	Enlig (enkestand)	12,4	14,2	0,77 -	(0,62 - 0,97)	1.011
	Enlig (ugift)	20,9	20,6	0,96	(0,84 - 1,10)	2.361
	Region	Region Hovedstaden	25,0	24,4	1,18 +	(1,09 - 1,28)
Region Sjælland	23,4	23,8	1,13 +	(1,05 - 1,23)	2.818	
Region Syddanmark	23,7	23,8	1,14 +	(1,05 - 1,23)	3.089	
Region Midtjylland	20,0	20,1	0,90 -	(0,82 - 0,97)	2.874	
Region Nordjylland	16,9	17,2	0,74 -	(0,67 - 0,80)	2.862	

Andel der har brugt alternativ behandling inden for det seneste år i forskellige regioner. 1987-2005. Procent.

Alternativ behandling

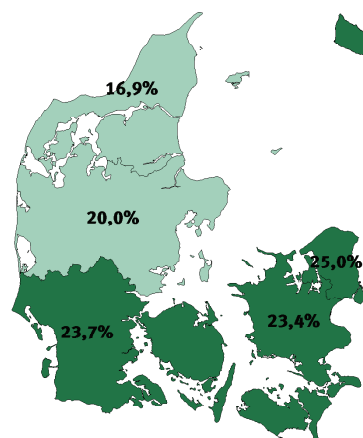
Køn og alder: I alt har 22,5 % af befolkningen brugt alternativ behandling i løbet af det seneste år. Der er en markant større andel blandt kvinder end blandt mænd i alle aldersgrupper, der har brugt alternativ behandling inden for det seneste år. De største andele findes blandt de 25-44 og 45-64 årige kvinder, hvor det gælder henholdsvis 37,3 % og 30,2 %. De mindste andele ses blandt mænd i de to ældste aldersgrupper og blandt kvinder på 80 år eller derover.

Uddannelse: Andelen, der har brugt alternativ behandling inden for det sidste år, er størst blandt personer med 13-14 års uddannelse.

Socioøkonomisk gruppe: Alternativ behandling bruges i størst omfang af selvstændige både med og uden ansatte samt af lønmodtagere på mellemste niveau og i mindst omfang af andre lønmodtagere.

Samlivsstatus: Andelen, der har brugt alternativ behandling inden for det seneste år, er mindst blandt enlige (enker og enkemænd).

Udvikling: Fra 1987 til 2005 er der sket en stigning på 12,6 procentpoint (justeret procent) i andelen, der har brugt alternativ behandling inden for det seneste år. Stigningen ses for begge køn og alle aldersgrupper, men fra 2000 til 2005 kan der ses et lille fald i den yngste og i den ældste aldersgruppe.

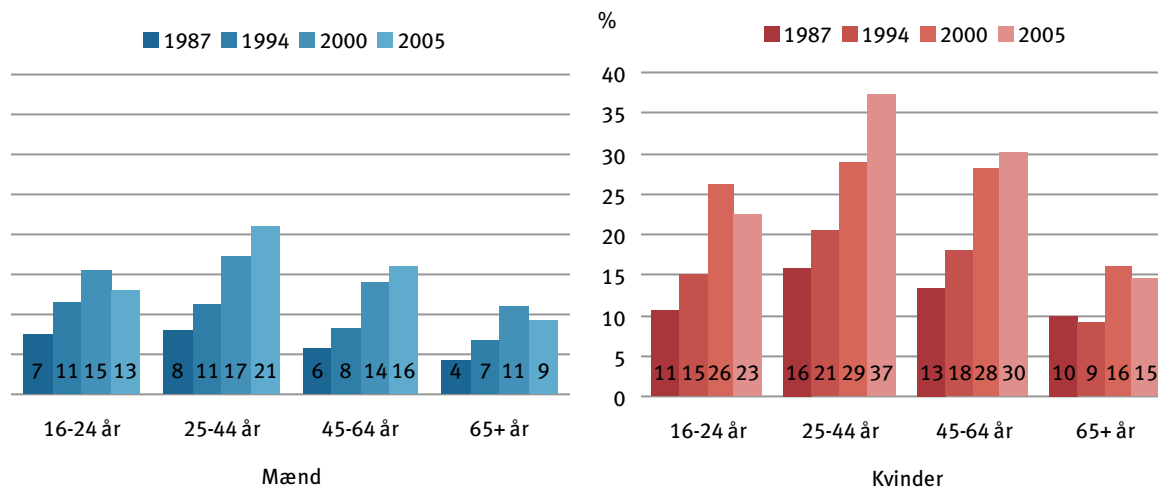

SUSY-2005

Regioner: I Region Hovedstaden, i Region Sjælland og i Region Syddanmark er andelen, der har brugt alternativ behandling inden for det seneste år større end landsgennemsnittet og mindre i Region Midtjylland og i Region Nordjylland.

Der er i perioden 1987 til 2005 sket en stigning i alle regioner i andelen af personer, der har brugt alternativ behandling inden for det seneste år. Dog kan man fra 2000 til 2005 se et lille fald i andelen af brugere af alternativ behandling i Region Nordjylland.

Andel der har brugt alternativ behandling inden for det seneste år. 1987-2005. Procent.

Andel der har brugt zoneterapi inden for det seneste år

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987					
	1994					
	2000					
	2005	6,1	6,0			14.566
Mænd	16-24 år	1,8		0,16 -	(0,09 - 0,29)	714
	25-44 år	4,1		0,39 -	(0,31 - 0,49)	2.362
	45-64 år	3,7		0,35 -	(0,27 - 0,44)	2.609
	65-79 år	3,0		0,28 -	(0,19 - 0,40)	1.146
	80+ år	2,4		0,22 -	(0,09 - 0,51)	245
	Alle mænd	3,5				7.076
Kvinder	16-24 år	4,6		0,43 -	(0,30 - 0,62)	720
	25-44 år	10,5		1,05	(0,88 - 1,26)	2.469
	45-64 år	10,1		1,00		2.680
	65-79 år	5,6		0,53 -	(0,40 - 0,69)	1.202
	80+ år	2,4		0,22 -	(0,12 - 0,42)	419
	Alle kvinder	8,5				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	3,7	3,9	0,51 -	(0,39 - 0,67)	2.295
	10 år	4,9	5,0	0,65 -	(0,46 - 0,92)	802
	11-12 år	5,4	5,9	0,80 -	(0,66 - 0,97)	3.309
	13-14 år	8,3	7,5	1,00		4.535
	15+ år	6,1	5,6	0,72 -	(0,60 - 0,86)	3.193
	Skoleelev	1,5				256
	Anden skoleuddannelse	5,4				90
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	8,0	8,8	1,64 +	(1,13 - 2,38)	493
	Selvstændig uden ansatte	10,5	13,7	2,07 +	(1,46 - 2,96)	426
	Topleder	6,0	6,7	1,17	(0,78 - 1,75)	467
	Lønmodtager højeste niveau	6,6	6,6	0,98	(0,75 - 1,29)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	8,6	7,9	1,25 +	(1,01 - 1,56)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	6,4	6,3	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	3,8	3,9	0,63 -	(0,40 - 0,98)	643
	Arbejdsløs	8,2	7,2	1,15	(0,80 - 1,65)	509
	Uddannelsessøgende	3,1				1.374
	Førtidspensionist	7,5				589
	Efterlønsmodtager	7,8				521
	Alderspensionist	3,7				2.898
	Andre	7,6				360
Samlivsstatus	Gift	6,9	6,2	1,00		8.026
	Samlevende	6,1	5,8	0,86	(0,70 - 1,05)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	6,8	6,5	0,93	(0,71 - 1,22)	903
	Enlig (enkestand)	3,8	3,8	0,71	(0,49 - 1,04)	1.011
	Enlig (ugift)	4,3	5,0	0,76 -	(0,60 - 0,98)	2.361
Region	Region Hovedstaden	6,0	5,8	0,98	(0,85 - 1,12)	2.923
	Region Sjælland	6,4	6,4	1,07	(0,93 - 1,23)	2.818
	Region Syddanmark	7,3	7,3	1,26 +	(1,11 - 1,43)	3.089
	Region Midtjylland	5,1	5,1	0,85 -	(0,74 - 0,99)	2.874
	Region Nordjylland	5,3	5,3	0,90	(0,77 - 1,04)	2.862

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Zoneterapi

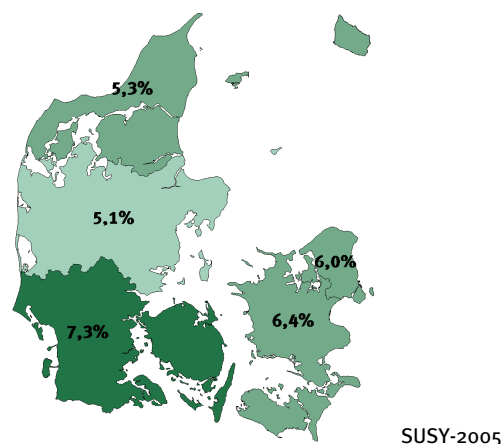
Køn og alder: Der er 6,1 % af voksenbefolkningen, der oplyser, at de har brugt zoneterapi inden for det seneste år. En større andel blandt kvinder (8,5 %) end blandt mænd (3,5 %) har brugt zoneterapeutisk behandling inden for det seneste år. De største andele ses blandt kvinder i alderen 25-44 år (10,5 %) og 45-64 år (10,1 %).

Uddannelse: Andelen, der har brugt zoneterapi inden for det seneste år, er størst blandt personer med 13-14 års kombineret skole- og erhvervsuddannelse.

Socioøkonomisk gruppe: Blandt erhvervsaktive bruges zoneterapi i størst omfang af selvstændige både med og uden ansatte samt blandt lønmodtagere på mellemste niveau og i mindst omfang af andre lønmodtagere.

Samlivsstatus: Forekomsten af personer, der har brugt zoneterapi inden for det seneste år, er lavest blandt enlige (ugifte).

Udvikling: Spørgsmålet om zoneterapi inden for det seneste år er ikke belyst i de tidligere SUSY-undersøgelser.

Regioner: Andelen, der har brugt zoneterapi inden for det seneste år, er størst i Region Syddanmark (7,3 %) og mindst i Region Midtjylland (5,1 %).

Andel der har brugt akupunktur inden for det seneste år

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987					
	1994					
	2000					
	2005	5,4	5,4			14.566
Mænd	16-24 år	2,1		0,23 -	(0,13 - 0,39)	714
	25-44 år	4,0		0,44 -	(0,35 - 0,56)	2.362
	45-64 år	4,0		0,45 -	(0,35 - 0,57)	2.609
	65-79 år	2,7		0,30 -	(0,20 - 0,44)	1.146
	80+ år	2,3		0,26 -	(0,11 - 0,60)	245
	Alle mænd	3,6				7.076
Kvinder	16-24 år	3,5		0,39 -	(0,26 - 0,59)	720
	25-44 år	8,3		0,96	(0,79 - 1,17)	2.469
	45-64 år	8,6		1,00		2.680
	65-79 år	5,6		0,63 -	(0,48 - 0,84)	1.202
	80+ år	3,1		0,34 -	(0,19 - 0,59)	419
	Alle kvinder	7,2				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	3,6	4,1	0,56 -	(0,43 - 0,73)	2.295
	10 år	4,9	4,8	0,79	(0,56 - 1,12)	802
	11-12 år	4,4	4,8	0,76 -	(0,62 - 0,94)	3.309
	13-14 år	6,8	6,4	1,00		4.535
	15+ år	5,8	5,4	0,85	(0,70 - 1,02)	3.193
	Skoleelev	3,3				256
	Anden skoleuddannelse	8,2				90
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	6,2	7,4	1,33	(0,88 - 2,01)	493
	Selvstændig uden ansatte	8,0	9,8	1,60 +	(1,07 - 2,39)	426
	Topleder	4,8	5,8	0,90	(0,57 - 1,44)	467
	Lønmodtager højeste niveau	7,0	6,9	1,24	(0,95 - 1,63)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	7,0	6,4	1,17	(0,93 - 1,49)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	5,5	5,5	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	3,7	3,8	0,69	(0,44 - 1,09)	643
	Arbejdsløs	4,9	3,9	0,80	(0,52 - 1,25)	509
	Uddannelsessøgende	3,2				1.374
	Førtidspensionist	7,6				589
	Efterlønsmodtager	5,8				521
	Alderspensionist	3,7				2.898
	Andre	9,1				360
Samlivsstatus	Gift	6,0	5,5	1,00		8.026
	Samlevende	5,3	5,4	0,89	(0,72 - 1,11)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	6,2	5,5	0,98	(0,74 - 1,30)	903
	Enlig (enkestand)	4,3	5,5	0,86	(0,60 - 1,25)	1.011
	Enlig (ugift)	3,9	4,0	0,80	(0,61 - 1,03)	2.361
Region	Region Hovedstaden	6,0	5,8	1,15 +	(1,00 - 1,33)	2.923
	Region Sjælland	5,0	5,1	0,96	(0,83 - 1,12)	2.818
	Region Syddanmark	6,2	6,1	1,21 +	(1,05 - 1,38)	3.089
	Region Midtjylland	4,9	4,9	0,95	(0,82 - 1,10)	2.874
	Region Nordjylland	4,1	4,1	0,79 -	(0,67 - 0,93)	2.862

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Akupunktur

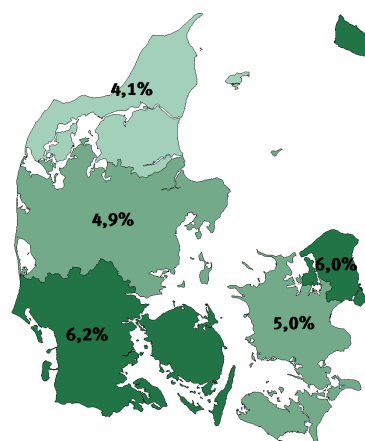
Køn og alder: I alt har 5,4 % af befolkningen brugt akupunktur i løbet af det seneste år. I alle aldersgrupper er andelen blandt kvinder lidt større end blandt mænd. Kvinder i aldersgrupperne 25-44 år og 45-64 år er de største brugergrupper.

Uddannelse: Der ses en forholdsvis lille andel, der har brugt akupunktur, blandt personer med mindre end 10 års uddannelse og blandt personer med 11-12 års uddannelse.

Socioøkonomisk gruppe: Forekomsten af personer, der har brugt alternativ behandling inden for det seneste år, er større blandt selvstændige uden ansatte end blandt lønmodtagere på grundniveau.

Samlivsstatus: Der er ikke forskel i andelen, der har brugt akupunktur mellem de forskellige samlivsgrupper.

Udvikling: Spørgsmålet om brug af alternativ behandling inden for det seneste år er ikke belyst i de tidligere SUSY-undersøgelser.

SUSY-2005

Regioner: I forhold til landsgennemsnittet er andelen, der har brugt akupunktur inden for det seneste år, større i Region Hovedstaden og i Region Syddanmark. Andelen er mindre i Region Nordjylland.

Andel der har brugt massage, osteopati eller andre manipulative terapier inden for det seneste år

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987					
	1994					
	2000					
	2005	13,2	13,4			14.566
Mænd	16-24 år	9,3		0,54 -	(0,41 - 0,72)	714
	25-44 år	14,6		0,91	(0,78 - 1,06)	2.362
	45-64 år	9,3		0,54 -	(0,46 - 0,64)	2.609
	65-79 år	4,2		0,23 -	(0,17 - 0,32)	1.146
	80+ år	2,6		0,14 -	(0,06 - 0,32)	245
	Alle mænd	10,1				7.076
Kvinder	16-24 år	15,9		1,01	(0,80 - 1,26)	720
	25-44 år	23,1		1,59 +	(1,38 - 1,83)	2.469
	45-64 år	15,9		1,00		2.680
	65-79 år	7,1		0,41 -	(0,32 - 0,52)	1.202
	80+ år	2,5		0,14 -	(0,08 - 0,26)	419
	Alle kvinder	16,2				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	6,2	8,1	0,46 -	(0,38 - 0,57)	2.295
	10 år	12,3	11,5	0,67 -	(0,53 - 0,85)	802
	11-12 år	10,7	12,9	0,73 -	(0,64 - 0,84)	3.309
	13-14 år	18,0	16,4	1,00		4.535
	15+ år	14,4	13,2	0,77 -	(0,68 - 0,88)	3.193
	Skoleelev	8,2				256
Anden skoleuddannelse	13,2				90	
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	16,1	19,8	1,21	(0,93 - 1,59)	493
	Selvstændig uden ansatte	20,5	26,1	1,67 +	(1,29 - 2,17)	426
	Topleder	17,9	21,8	1,32 +	(1,02 - 1,70)	467
	Lønmodtager højeste niveau	14,6	14,6	0,85	(0,71 - 1,02)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	18,4	19,6	1,09	(0,93 - 1,27)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	16,4	16,4	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	10,4	10,5	0,64 -	(0,48 - 0,84)	643
	Arbejdsløs	14,1	13,2	0,75 -	(0,57 - 0,99)	509
	Uddannelsessøgende	12,7				1.374
	Førtidspensionist	10,8				589
	Efterlønsmodtager	10,5				521
	Alderspensionist	4,9				2.898
	Andre	12,7				360
Samlivsstatus	Gift	13,0	12,8	1,00		8.026
	Samlevende	16,7	14,5	1,10	(0,96 - 1,26)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	11,8	11,3	0,91	(0,73 - 1,12)	903
	Enlig (enkestand)	5,9	8,6	0,89	(0,66 - 1,22)	1.011
	Enlig (ugift)	14,2	13,3	1,06	(0,91 - 1,24)	2.361
Region	Region Hovedstaden	16,2	15,9	1,33 +	(1,22 - 1,46)	2.923
	Region Sjælland	13,7	14,1	1,18 +	(1,07 - 1,30)	2.818
	Region Syddanmark	13,2	13,4	1,08	(0,98 - 1,19)	3.089
	Region Midtjylland	11,3	11,5	0,89 -	(0,81 - 0,99)	2.874
	Region Nordjylland	8,5	8,8	0,66 -	(0,59 - 0,74)	2.862

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Massage, osteopati eller andre manipulative terapier

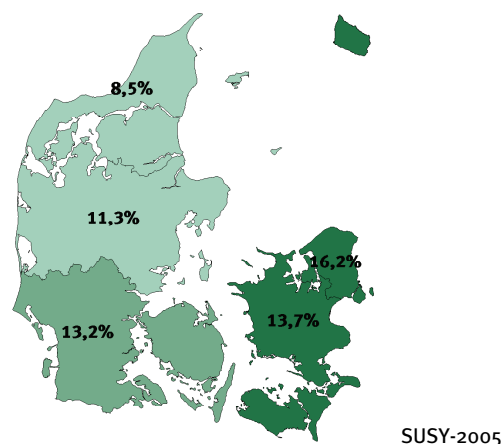
Køn og alder: I alt har 13,2 % af befolkningen brugt massage, osteopati eller andre manipulative terapier i løbet af det seneste år. En større andel blandt kvinder (16,2 %) end blandt mænd (10,1 %) har brugt massage, osteopati eller andre manipulative terapier inden for det seneste år. For både mænd og kvinder ses den største andel i alderen 25-44 år.

Uddannelse: Andelen, der har brugt massage, osteopati eller andre manipulative terapier inden for det seneste år, er størst blandt personer med 13-14 års kombineret skole- og erhvervsuddannelse.

Socioøkonomisk gruppe: I gruppen af erhvervsaktive er andelen, der har brugt massage, osteopati eller andre manipulative terapier inden for det seneste år, stor blandt selvstændige uden ansatte og topledere og lille blandt andre lønmodtagere.

Samlivsstatus: Der er ikke forskel i forekomsten af personer, der har brugt massage, osteopati eller andre manipulative terapier mellem de forskellige samlivsgrupper.

Udvikling: Spørgsmålet om massage, osteopati eller andre manipulative terapier er ikke belyst i de tidligere SUSY-undersøgelser.

Regioner: Andelen, der har brugt massage, osteopati eller andre manipulative terapier inden for det seneste år, er størst i Region Hovedstaden og i Region Sjælland og mindst i Region Midtjylland og i Region Nordjylland.

5.3 Brug af medicin

Befolkningens brug af medicin kan opgøres på forskellige måder. I Lægemiddelstyrelsens statistikker opgøres salget af de forskellige former for receptpligtig medicin både i døgndoser og i omsætning.

De mest solgte former for medicin - både målt i omsætning og i døgndoser - var i 2005 psykoregulerende lægemidler, astmamediciner, mavesårsmedicin, smertedæmpende midler og hjerte- og kredsløbsmedicin (1).

Omsætningen af medicin er steget i Danmark igennem de seneste år. Som det fremgår af figur 5.3.1 er der fra 2001 til 2005 sket en stigning fra kr.10,0 mia. til kr. 11,9 mia.(1). Det er en stigning på næsten 20 %. Tilsvarende er der sket en stigning i mængden af medicin fra 1,9 mia. definerede døgndoser (DDD) i 2001 til 2,4 mia. DDD i 2005, hvilket svarer til en stigning på 24 %

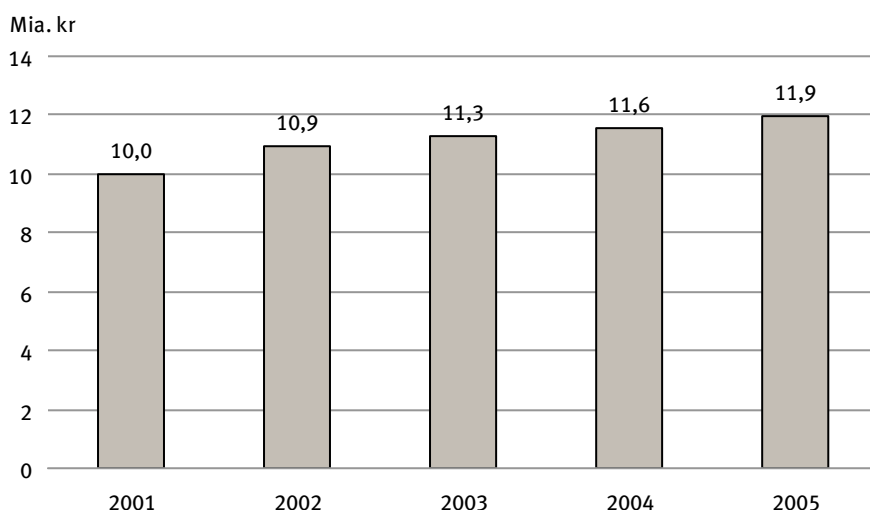
Lægemiddelstyrelsens registre giver mulighed for en total mængdemæssig såvel som værdimæssig statistik om de receptpligtige lægemidler. Men registerdata indeholder ikke oplysninger om, hvorvidt medicinen reelt bliver brugt. En undersøgelse har vist, at 10 % af den indkøbte medicin ikke bruges (2). Endvidere kan medicinen bruges af andre personer end den, der køber den.

Selvrapporteret medicinbrug kan måske komme tættere på det reelle individuelle brug men har den svaghed, at nogle personer ikke er i stand til at give

en præcis beskrivelse af hvilken type medicin, de anvender eller hvilken dosis, de indtager.

I SUSY-undersøgelserne indgår flere forskellige mål for medicinbrug. Regelmæssigt eller stadigt brug af medicin (uanset om det er receptpligtig medicin eller håndkøbsmedicin) kan dreje sig både om et dagligt brug af medicin og om brug i relation til ofte tilbagevendende sygdomsepisoder. Der er også spurgt til brug af forskellige former for receptpligtig medicin og/eller håndkøbsmedicin inden for en 14-dages periode. Endvidere er der spurgt til brugen af naturlægemidler og naturmedicin.

Af tabel 5.3.1 fremgår det, at 61,3 % af den voksne befolkning angiver at have brugt en eller flere former for receptmedicin og/eller håndkøbsmedicin inden for en 14-dages periode, hvilket er en markant stigning i forhold til 2000. Af tabellen ses, at den mest rapporterede form for medicin er smertestillende medicin. Dernæst følger blodtrykssænkende medicin og hjertemedicin. Det ses endvidere, at der er sket en stigning i brugen af nogle former for medicin. Andelen, der angiver, at de har brugt smertestillende medicin, blodtrykssænkende medicin, hjertemedicin og anden medicin, er steget i perioden 1994 til 2005. Andelen, der angiver at have brugt sovemedicin og hostemedicin, er faldet i denne periode. For de andre medicingrupper ses ikke større ændringer. Der ses ligeledes ingen ændring i brugen af naturlægemidler i perioden 2000 til 2005.

Figur 5.3.1 Omsætningen af receptpligtig medicin i perioden 2001 til 2005. Mia. kr.

	1994	2000	2005
Smertestillende medicin	31,0	32,1	35,6
Blodtrykssænkende medicin	7,0	9,2	15,5
Hjertemedicin	4,9	6,5	8,0
Astmamedicin	4,4	4,8	4,9
Hudlægemidler	5,0	4,4	4,8
Nervemedicin, beroligende midler	3,7	4,1	4,2
Penicillin eller anden form for antibiotikum	2,7	2,5	4,2
Sovemedicin	4,4	3,8	2,9
Hostemedicin	3,8	2,6	1,8
Afføringsmidler	2,3	2,2	1,8
Anden medicin	9,0	11,3	15,8
Naturlægemidler	-	14,5	15,5
En eller flere former for recept- og/eller håndkøbsmedicin	51,5	53,4	61,3
Antal svarpersoner	4.667	16.688	14.566

Tabel 5.3.1 Brug af forskellige former for receptpligtig og/eller håndkøbsmedicin inden for en 14-dages periode i 1994, 2000 og 2005. Procent.

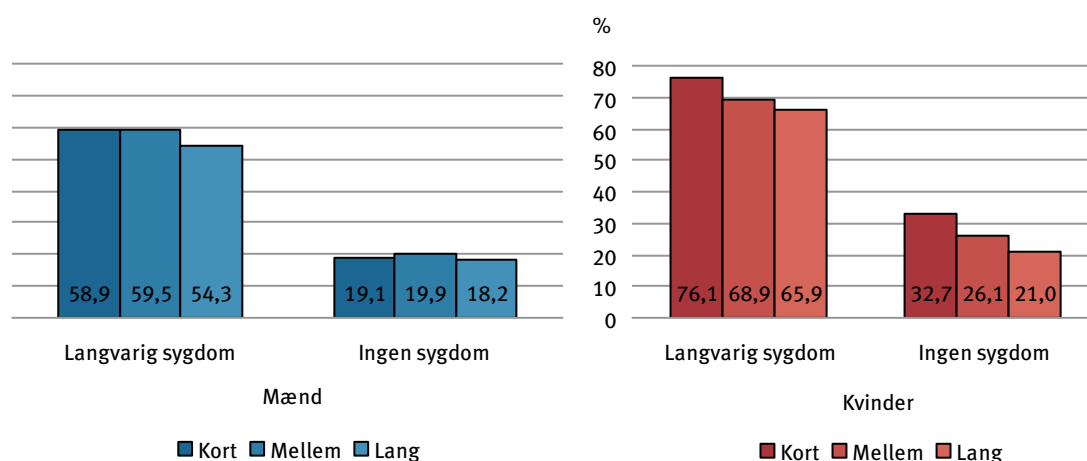
Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Figur 5.3.2 viser andelen, der regelmæssigt bruger medicin i forhold til langvarig sygdom og uddannelsesniveau. En større andel blandt kvinder end blandt mænd bruger regelmæssigt medicin. Både for mænd og kvinder ses, at en markant større andel blandt personer med langvarig sygdom regelmæssigt eller til stadighed bruger medicin end blandt personer, der ikke har en langvarig sygdom. For mænd med langvarig sygdom ses, at andelen, der regelmæssigt

bruger medicin, er lidt mindre blandt dem med en lang uddannelse i forhold til dem med en kortere uddannelse. Blandt kvinder ses, at jo højere uddannelsesniveau, des mindre andel angiver, at de regelmæssigt eller til stadighed bruger medicin.

I de følgende opslagstabeller beskrives brugen af receptpligtig medicin, håndkøbsmedicin og regelmæssigt brug af medicin

Figur 5.3.2 Regelmæssigt brug af medicin blandt personer med eller uden langvarig sygdom i forskellige uddannelsesgrupper. Opgjort særskilt for mænd og kvinder. Justeret procent.

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

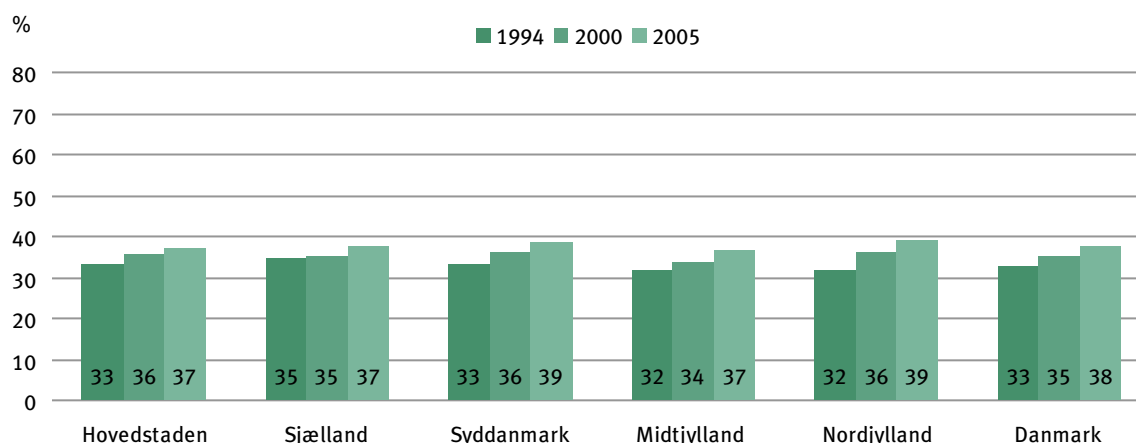
1. Lægemiddelstyrelsen. <http://www.medstat.dk>. 30-10-2006.

2. Statistisk Sentralbryrå. Helse i Norge. Helsetilstand og behandlingstilbud belyst ved befolkningsundersøkelser. Oslo-Kongsvinger: Statistisk Sentralbryrå, 2001.

Andel der regelmæssigt bruger medicin

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987					
	1994	30,6	32,8			4.667
	2000	34,0	35,2			16.688
	2005	39,2	37,6			14.566
Mænd	16-24 år	13,0		0,16 -	(0,13 - 0,20)	714
	25-44 år	17,5		0,23 -	(0,20 - 0,26)	2.362
	45-64 år	38,4		0,67 -	(0,60 - 0,75)	2.609
	65-79 år	66,6		2,15 +	(1,86 - 2,48)	1.146
	80+ år	79,6		4,19 +	(3,03 - 5,81)	245
	Alle mænd	34,6				7.076
Kvinder	16-24 år	17,9		0,23 -	(0,19 - 0,29)	720
	25-44 år	25,1		0,36 -	(0,32 - 0,41)	2.469
	45-64 år	48,2		1,00		2.680
	65-79 år	73,0		2,91 +	(2,51 - 3,38)	1.202
	80+ år	83,3		5,39 +	(4,13 - 7,03)	419
	Alle kvinder	43,4				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	61,3	46,7	1,65 +	(1,46 - 1,87)	2.295
	10 år	35,2	41,1	1,40 +	(1,17 - 1,66)	802
	11-12 år	44,9	39,2	1,32 +	(1,19 - 1,47)	3.309
	13-14 år	31,3	34,9	1,00		4.535
	15+ år	32,0	34,1	0,94	(0,85 - 1,04)	3.193
	Skoleelev	22,2				256
	Anden skoleuddannelse	38,3				90
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	27,1	24,7	0,90	(0,72 - 1,14)	493
	Selvstændig uden ansatte	28,8	25,2	0,88	(0,69 - 1,12)	426
	Topleder	26,0	25,0	0,90	(0,72 - 1,13)	467
	Lønmodtager højeste niveau	26,6	27,0	0,97	(0,83 - 1,13)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	25,6	23,6	0,89	(0,78 - 1,02)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	26,7	25,7	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	27,5	27,2	1,05	(0,86 - 1,28)	643
	Arbejdsløs	38,0	37,3	1,76 +	(1,43 - 2,16)	509
	Uddannelsessøgende	18,0				1.374
	Førtidspensionist	79,3				589
	Efterlønsmodtager	51,6				521
	Alderspensionist	73,7				2.898
Andre	54,4				360	
Samlivsstatus	Gift	41,2	36,4	1,00		8.026
	Samlevende	26,8	36,4	0,94	(0,84 - 1,06)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	51,2	46,4	1,38 +	(1,19 - 1,60)	903
	Enlig (enkestand)	74,8	55,4	1,35 +	(1,13 - 1,61)	1.011
	Enlig (ugift)	24,9	37,3	1,10	(0,97 - 1,25)	2.361
Region	Region Hovedstaden	37,8	37,0	0,96	(0,89 - 1,04)	2.923
	Region Sjælland	40,9	37,4	0,98	(0,91 - 1,05)	2.818
	Region Syddanmark	40,6	38,7	1,05	(0,98 - 1,13)	3.089
	Region Midtjylland	37,5	36,7	0,95	(0,88 - 1,02)	2.874
	Region Nordjylland	40,7	38,9	1,06	(0,98 - 1,14)	2.862

Andel der regelmæssigt bruger medicin i forskellige regioner. 1994-2005. Procent.

Regelmæssigt brug af medicin

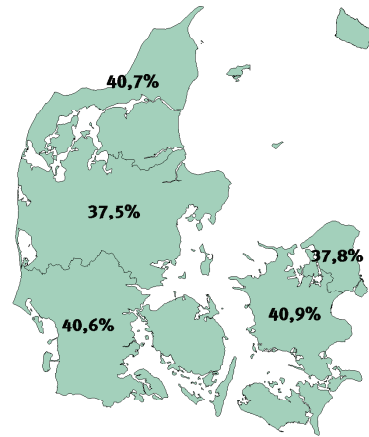
Køn og alder: I alt 39,2 % af den voksne befolkning bruger regelmæssigt eller til stadighed medicin. Andelen, der regelmæssigt bruger medicin er større blandt kvinder end blandt mænd i alle aldersgrupper. Regelmæssigt brug af medicin stiger med stigende alder.

Uddannelse: Jo kortere uddannelse, des højere er forekomsten af personer, der regelmæssigt bruger medicin.

Socioøkonomisk gruppe: Der er ingen sammenhæng mellem de forskellige erhvervsaktive grupper og regelmæssig brug af medicin. Der er en høj forekomst af regelmæssigt brug af medicin blandt arbejdsløse. Ligeledes bruger en meget stor andel af førtidspensionister regelmæssigt medicin.

Samlivsstatus: Der ses en stor andel af personer, der regelmæssigt bruger medicin blandt enlige (separerede, skilte samt enkestand).

Udvikling: I perioden 1994 til 2005 ses der en stigning på 4,8 procentpoint (justeret procent) i andelen, der regelmæssigt bruger medicin. Stigningen er sket hos begge køn og i alle aldersgrupper.

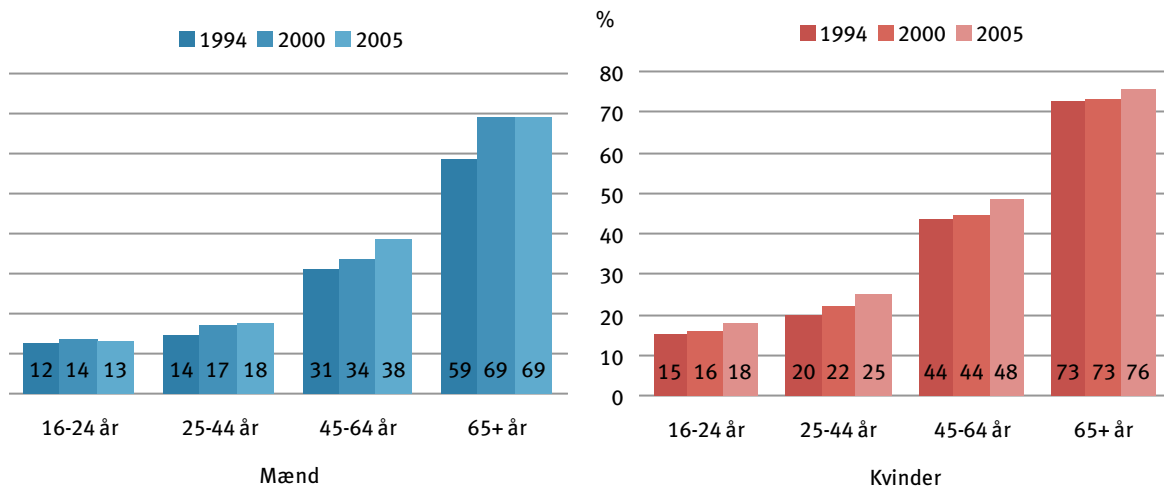

SUSY-2005

Regioner: Der ses ingen regionale forskelle i forekomsten af regelmæssigt brug af medicin.

Der ses en stigning i andelen, der regelmæssigt bruger medicin, i alle regionerne i perioden 1994 til 2005.

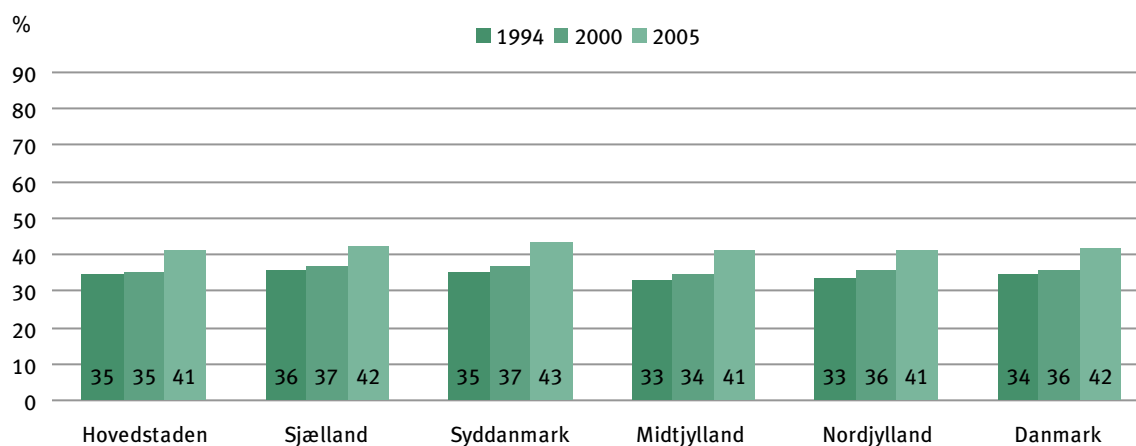
Andel der regelmæssigt bruger medicin. 1994-2005. Procent.

Andel der har brugt receptmedicin inden for en 14-dages periode

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987					
	1994	32,4	34,3			4.667
	2000	34,6	35,7			16.688
	2005	43,2	41,8			14.566
Mænd	16-24 år	16,7		0,18 -	(0,15 - 0,23)	714
	25-44 år	22,2		0,26 -	(0,23 - 0,30)	2.362
	45-64 år	42,5		0,68 -	(0,61 - 0,75)	2.609
	65-79 år	68,0		1,95 +	(1,68 - 2,25)	1.146
	80+ år	77,9		3,23 +	(2,35 - 4,44)	245
	Alle mænd	38,2				7.076
Kvinder	16-24 år	26,9		0,34 -	(0,28 - 0,40)	720
	25-44 år	30,8		0,41 -	(0,36 - 0,46)	2.469
	45-64 år	52,2		1,00		2.680
	65-79 år	74,3		2,64 +	(2,27 - 3,07)	1.202
	80+ år	84,8		5,10 +	(3,87 - 6,72)	419
	Alle kvinder	47,9				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	63,2	50,3	1,51 +	(1,34 - 1,70)	2.295
	10 år	40,0	44,2	1,32 +	(1,11 - 1,56)	802
	11-12 år	47,9	42,7	1,22 +	(1,10 - 1,35)	3.309
	13-14 år	36,3	39,5	1,00		4.535
	15+ år	37,4	39,1	0,97	(0,88 - 1,07)	3.193
	Skoleelev	24,5				256
	Anden skoleuddannelse	40,5				90
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	32,5	31,2	0,90	(0,73 - 1,12)	493
	Selvstændig uden ansatte	33,8	28,4	0,85	(0,67 - 1,07)	426
	Topleder	29,8	29,2	0,84	(0,67 - 1,04)	467
	Lønmodtager højeste niveau	30,8	31,4	0,90	(0,77 - 1,04)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	30,0	26,5	0,84 -	(0,74 - 0,96)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	32,5	31,7	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	32,7	32,0	1,02	(0,84 - 1,23)	643
	Arbejdsløs	47,3	46,3	1,92 +	(1,57 - 2,34)	509
	Uddannelsessøgende	23,7				1.374
	Førtidspensionist	80,2				589
	Efterlønsmodtager	53,0				521
	Alderspensionist	74,8				2.898
Andre	57,9				360	
Samlivsstatus	Gift	45,2	42,1	1,00		8.026
	Samlevende	32,0	40,6	0,95	(0,85 - 1,06)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	54,4	50,3	1,33 +	(1,15 - 1,53)	903
	Enlig (enkestand)	77,0	58,9	1,40 +	(1,17 - 1,68)	1.011
	Enlig (ugift)	29,3	40,2	1,01	(0,90 - 1,14)	2.361
Region	Region Hovedstaden	41,7	40,9	0,96	(0,89 - 1,03)	2.923
	Region Sjælland	45,3	42,1	1,01	(0,94 - 1,08)	2.818
	Region Syddanmark	45,2	43,5	1,09 +	(1,01 - 1,16)	3.089
	Region Midtjylland	41,9	41,2	0,97	(0,91 - 1,05)	2.874
	Region Nordjylland	43,0	41,3	0,98	(0,91 - 1,05)	2.862

Andel der i den seneste 14-dages periode har brugt receptmedicin i forskellige regioner. 1994-2005. Procent.

Receptmedicin

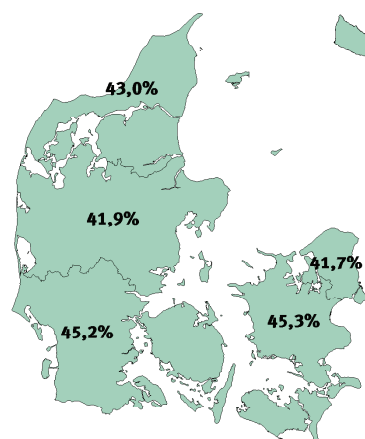
Køn og alder: Der er i alt 43,2 % af de voksne danskere, der inden for en 14-dages periode har brugt receptmedicin. Forekomsten er højere blandt kvinder end blandt mænd i alle aldersgrupper. Brug af receptmedicin inden for en 14-dages periode stiger markant med alderen.

Uddannelse: Forekomsten af personer, der inden for en 14-dages periode har brugt receptmedicin, er højest i gruppen med mindre end 10 års uddannelse og aftager med stigende års uddannelse frem til gruppen med 13-14 års uddannelse.

Socioøkonomisk gruppe: I gruppen af erhvervsaktive er andelen, der inden for en 14-dages periode har brugt receptmedicin, mindst blandt lønmodtagere på mellemniveau. Blandt arbejdsløse er andelen stor. Andelen blandt førtidspensionister er ligeledes stor.

Samlivsstatus: Andelen, der inden for en 14-dages periode har brugt receptmedicin, er klart størst blandt enlige (separerede, skilte eller enkestand).

Udvikling: Der ses en stigning på 7,5 procentpoint (justeret procent) i perioden 1994 til 2005. Stigningen er markant i perioden 2000 til 2005 blandt både mænd og kvinder og i alle aldersgrupper.

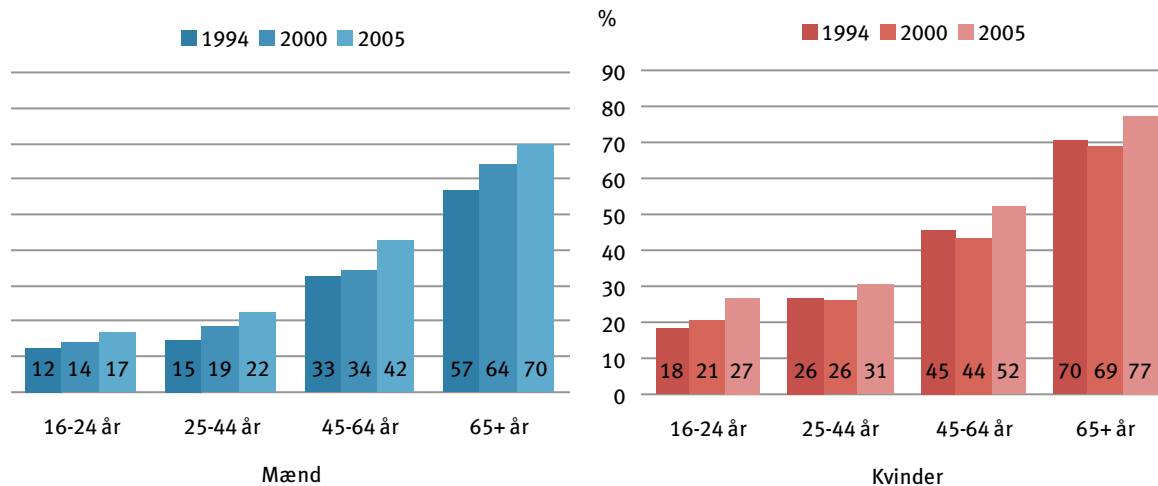

SUSY-2005

Regioner: I forhold til landsgennemsnittet er der i Region Syddanmark en højere forekomst af personer, der inden for en 14-dages periode har brugt receptmedicin.

Andelen, der inden for en 14-dages periode har brugt receptmedicin er stort set uændret i alle fem regioner i perioden 1994 til 2000, mens der ses en betydelig stigning fra 2000 til 2005.

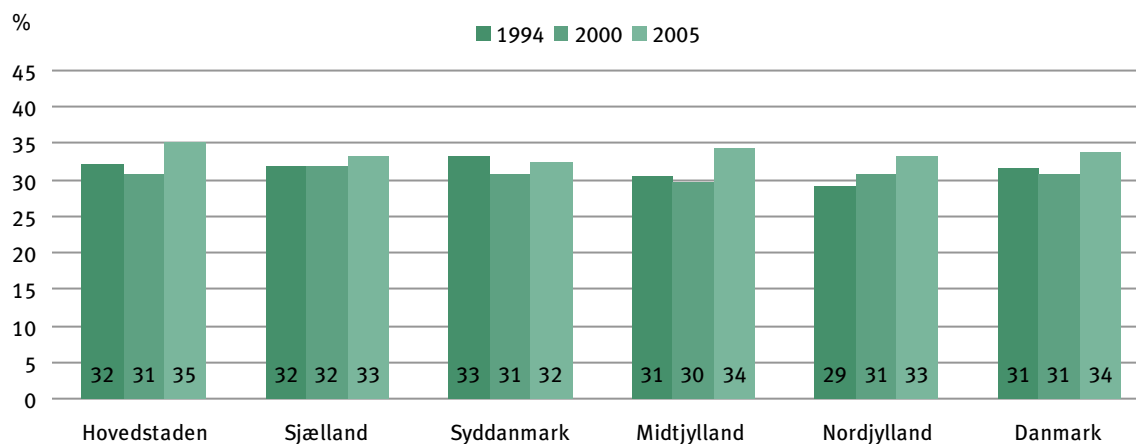
Andel der i den seneste 14-dages periode har brugt receptmedicin, 1994-2005. Procent.

Andel der har brugt håndkøbsmedicin inden for en 14-dages periode

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987					
	1994	31,6	31,5			4.667
	2000	30,7	30,7			16.688
	2005	33,8	33,8			14.566
Mænd	16-24 år	26,6		0,57 -	(0,47 - 0,68)	714
	25-44 år	31,3		0,72 -	(0,64 - 0,80)	2.362
	45-64 år	27,8		0,60 -	(0,54 - 0,68)	2.609
	65-79 år	24,2		0,50 -	(0,43 - 0,59)	1.146
	80+ år	25,2		0,53 -	(0,39 - 0,72)	245
	Alle mænd	28,2				7.076
Kvinder	16-24 år	39,6		1,03	(0,87 - 1,22)	720
	25-44 år	42,7		1,17 +	(1,05 - 1,31)	2.469
	45-64 år	38,9		1,00		2.680
	65-79 år	33,6		0,79 -	(0,69 - 0,92)	1.202
	80+ år	32,0		0,74 -	(0,59 - 0,92)	419
	Alle kvinder	39,0				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	30,3	29,7	0,90	(0,80 - 1,02)	2.295
	10 år	32,9	31,0	0,94	(0,80 - 1,11)	802
	11-12 år	31,0	33,1	0,97	(0,87 - 1,07)	3.309
	13-14 år	34,7	33,0	1,00		4.535
	15+ år	37,6	36,8	1,14 +	(1,04 - 1,25)	3.193
	Skoleelev	33,9				256
	Anden skoleuddannelse	38,9				90
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	27,1	30,0	0,88	(0,70 - 1,09)	493
	Selvstændig uden ansatte	28,1	31,0	0,90	(0,72 - 1,14)	426
	Topleder	34,9	37,8	1,21	(0,99 - 1,49)	467
	Lønmodtager højeste niveau	38,4	37,9	1,24 +	(1,08 - 1,43)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	36,3	35,8	1,11	(0,98 - 1,25)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	33,3	33,7	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	32,4	34,1	1,01	(0,84 - 1,22)	643
	Arbejdsløs	40,7	40,4	1,29 +	(1,06 - 1,57)	509
	Uddannelsessøgende	35,6				1.374
	Førtidspensionist	37,2				589
	Efterlønsmodtager	31,1				521
	Alderspensionist	29,7				2.898
Andre	38,4				360	
Samlivsstatus	Gift	33,7	33,1	1,00		8.026
	Samlevende	34,8	34,3	0,97	(0,87 - 1,07)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	35,9	36,9	1,08	(0,94 - 1,25)	903
	Enlig (enkestand)	31,9	30,4	0,99	(0,84 - 1,17)	1.011
	Enlig (ugift)	33,2	34,7	0,96	(0,85 - 1,08)	2.361
Region	Region Hovedstaden	35,6	35,0	1,08 +	(1,01 - 1,15)	2.923
	Region Sjælland	32,6	33,3	0,97	(0,90 - 1,04)	2.818
	Region Syddanmark	32,2	32,5	0,94	(0,88 - 1,01)	3.089
	Region Midtjylland	34,1	34,3	1,03	(0,96 - 1,10)	2.874
	Region Nordjylland	33,2	33,2	0,99	(0,92 - 1,06)	2.862

Andel der i den seneste 14-dages periode har brugt håndkøbsmedicin i forskellige regioner. 1994-2005. Procent.

Håndkøbsmedicin

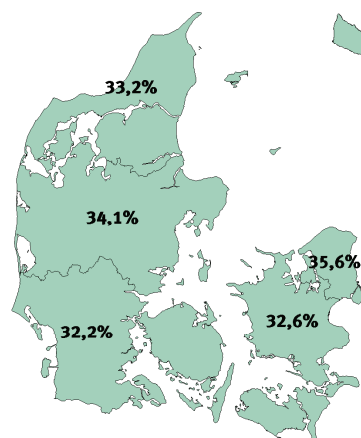
Køn og alder: Der er i alt 33,8 % af den voksne befolkning, der inden for en 14-dages periode har brugt håndkøbsmedicin. Forekomsten er højere blandt kvinder end blandt mænd i alle aldersgrupper. Den højeste forekomst ses i gruppen af 25-44 årige kvinder.

Uddannelse: Andelen, der inden for en 14-dages periode har brugt håndkøbsmedicin er størst i gruppen af personer med 15 eller flere års uddannelse (37,6 %).

Socioøkonomisk gruppe: Blandt de erhvervsaktive ses den største forekomst af personer, der inden for en 14-dages periode har brugt håndkøbsmedicin, i gruppen af lønmodtagere på højeste niveau. Blandt de arbejdsløse er forekomsten ligeledes høj.

Samlivsstatus: Der ses ingen sammenhæng mellem samlivsstatus og andelen, der inden for en 14-dages periode har brugt håndkøbsmedicin.

Udvikling: I perioden 1994 til 2005 er der overordnet set sket en lille stigning på 2,3 procentpoint (justeret procent) i andelen, der inden for en 14-dages periode har brugt håndkøbsmedicin. Stigningen er sket blandt både mænd og kvinder og i alle aldersgrupper med undtagelse af de på 65 år eller derover, hvor andelen er uændret blandt kvinder og faldet blandt mænd.

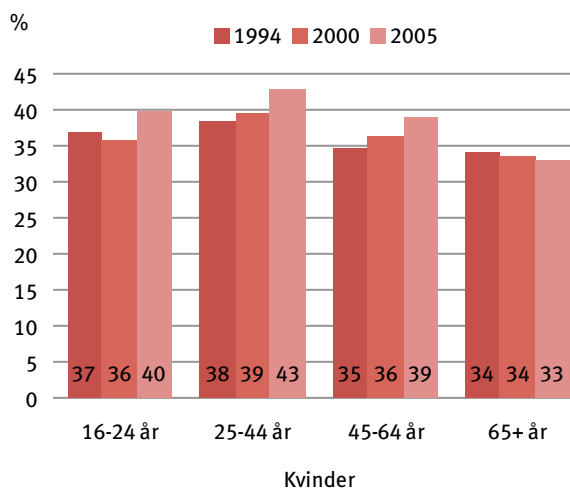
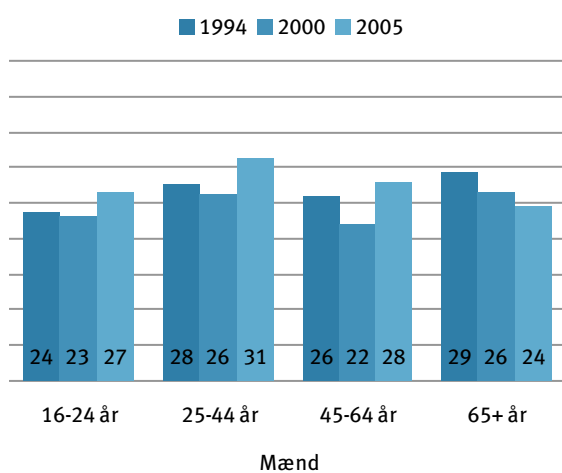

SUSY-2005

Regioner: Der ses en lidt større andel af personer, der inden for en 14-dages periode har brugt håndkøbsmedicin, i Region Hovedstaden i forhold til landsgennemsnittet.

I perioden 1994 til 2005 ses der en tendens til en lille stigning i andelen, der inden for en 14-dages periode har brugt håndkøbsmedicin, i alle regioner med undtagelse af Region Syddanmark, hvor andelen stort set er uændret.

Andel der i den seneste 14-dages periode har brugt håndkøbsmedicin. 1994-2005. Procent.

5.4 Brug af forebyggende ordninger

Det offentlige sundhedsvæsen tilbyder en række forebyggende ordninger til befolkningen, eksempelvis i form af skoletandpleje, vaccinationer, undersøgelser i forbindelse med fødsel og graviditet og forebyggende helbredssamtaler i almen praksis. Hertil kommer screeningsprogrammer for fx livmoderhalskræft og brystkræft (1, 2).

De forebyggende ordninger er frivillige. De gives ofte i forbindelse med besøg hos den praktiserende læge, enten på dennes opfordring, hvis han eller hun bliver opmærksom på forhold, der kan have negativ betydning for patientens helbred, eller efter ønske fra patienten selv (fx vaccinationer, forebyggende helbredssamtaler). I nogle tilfælde indgår tilbuddene som rutine eller som en del af en egentlig behandling og ikke nødvendigvis med det formål at forebygge. Det gælder fx måling af blodtryk eller kolesteroltal. Det kan derfor være vanskeligt at

sondre præcist mellem, om en given undersøgelse er foretaget som led i en udredning af en sygdomssituation eller med direkte forebyggende sigte.

Tabel 5.4.1 viser brugen af forebyggende ordninger blandt mænd og kvinder. Det fremgår, at inden for det seneste år har 51,3 % blandt mænd og 63,4 % blandt kvinder fået målt deres blodtryk. Kun en ganske lille del af voksne danskere angiver aldrig nogensinde at have fået målt blodtrykket. I alt 27,0 % blandt mænd og 25,0 % blandt kvinder har fået målt kolesterol inden for det seneste år, men samtidigt angiver ca. halvdelen af voksne, at de aldrig har fået målt det. Det fremgår endvidere, at 36,0 % blandt mænd og 42,0 % blandt kvinder har fået kontrolleret deres syn inden for det seneste år, samt at næsten alle voksne på et eller andet tidspunkt har fået kontrolleret deres syn.

Tabel 5.4.1 Brug af forebyggende ordninger blandt mænd og kvinder. Procent.

	Inden for det sidste år	Inden for 1-3 år	For mere end 3 år siden	Aldrig	Ved ikke/uoplyst	I alt
Mænd						
Målt blodtryk	51,3	19,3	21,2	6,3	1,9	100
Kontrolleret syn	36,0	26,1	32,2	5,0	0,7	100
Målt kolesteroltal	27,0	10,2	9,6	50,6	2,6	100
Forebyggende helbredstjek/helbredssamtale	23,7	13,1	16,6	45,5	1,1	100
Kvinder						
Målt blodtryk	63,4	19,3	13,8	2,0	1,5	100
Kontrolleret syn	42,0	28,5	25,8	3,0	0,7	100
Målt kolesteroltal	25,0	11,2	8,8	52,2	2,8	100
Forebyggende helbredstjek/helbredssamtale	23,1	13,9	13,1	48,1	1,7	100
Celleundersøgelse af livmoder (16-59 årige)	33,4	38,5	13,8	13,2	1,0	100
Mammografi	7,5	9,8	20,7	60,5	1,5	100

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Screeningsprogrammer har til formål at opdage eventuelle tidlige forstadier af sygdomme eller egentlig sygdom. De personer, der får et bekræftede svar på screeningsundersøgelsen, vil blive undersøgt yderligere for enten at få afkræftet mistanken om sygdom eller at få stillet en diagnose og blive behandlet for sygdom eller forstadier hertil. For al screening gælder, at uanset hvor god screeningstesten er, så er der risiko for falske screeningsresultater. Det vil sige, at testen fejlagtigt kan klassificere en rask person som syg (falsk positiv) eller en syg person som rask (falsk negativ). Dette er en konsekvens, som er svær at undgå, men som kan have stor betydning for dem, som udsættes for en falsk klassifikation i form af psykosomatiske reaktioner og alvorlige forringelser i psykisk velbefindende. Derfor bevæger screening sig undertiden på en balance mellem fordele og ulemper (3, 4).

Brystkræft er den hyppigste kræftsygdom blandt kvinder. Sundhedsstyrelsen anbefalede derfor i 1997, at alle kvinder mellem 50 og 69 år fik tilbud om mammografiscreening hvert andet år (5). I 2005 var mammografiscreening kun et tilbud for kvinder i Københavns og Frederiksberg Kommuner (H:S), Fyns Amt, Vestsjællands Amt og Bornholms Regionskommune. Mammografiscreening kan ikke forebygge brystkræft, men kan afsløre kræft i en tidlig fase. Jo tidligere kræftforandringen opdages, des større er sandsynligheden for, at kræften ikke har spredt sig, og at den dermed kan helbredes. Bliver kræftsvulster opdaget i et tidligt stadie, er der endvidere større sandsynlighed for, at der kan foretages en brystbevarende operation frem for at fjerne hele brystet. WHO har gennemgået samtlige undersøgel-

ser om effekten af mammografiscreening og konkluderer, at der er bevis for, at metoden kan nedsætte dødeligheden af brystkræft blandt kvinder mellem 50 og 69 år.

I tabel 5.4.1 ses, at i alt 7,5 % blandt kvinder har fået foretaget mammografi inden for det sidste år, og 9,8 % har fået foretaget en mammografi inden for 1-3 år.

Sundhedsstyrelsen anbefalede i 1986 at screene for livmoderhalskræft ved at tilbyde kvinder i aldersgruppen 23-59 år at få taget celleprøver fra livmoderhalsen hvert tredje år. I 1990'erne blev screening landsdækkende, og i 2005 tilbød stort set alle amter screening for livmoderhalskræft, men aldersgrupperne varierede fra amt til amt (5). I alt har 33,4 % blandt kvinder i alderen 16-59 år fået foretaget en celleundersøgelse af livmoderen inden for det seneste år, og 38,5 % har fået foretaget celleundersøgelse af livmoderen inden for 1-3 år (tabel 5.4.1).

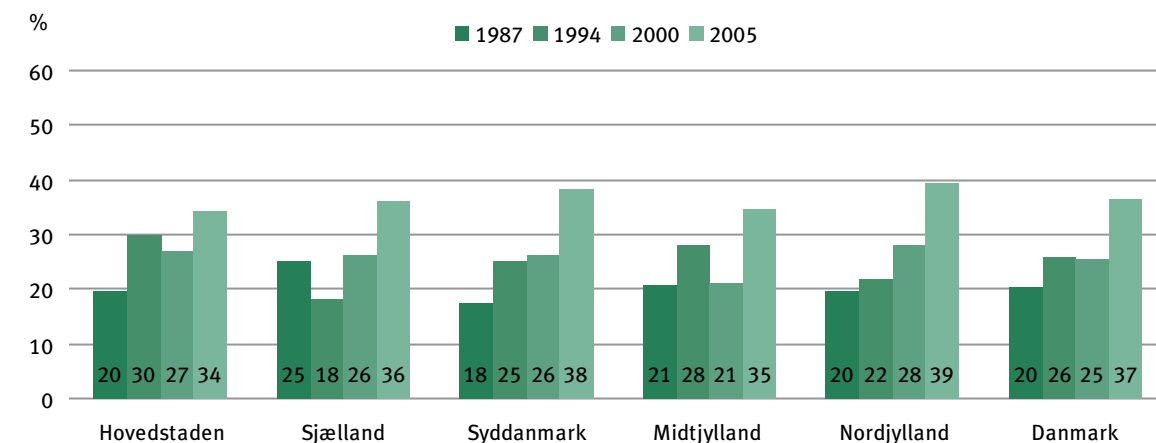
I de følgende opslagstabeller vil befolkningens brug af en række forskellige former for forebyggende ordninger blive belyst. Det drejer sig om andelen, der inden for de seneste tre år har været til forebyggende helbredssamtale, har fået målt kolesterol, har fået målt blodtryk. Endvidere belyses andelen af kvinder i alderen 16-59 år, der har fået foretaget en celleundersøgelse af livmoder inden for seneste tre år, andelen af kvinder, der har fået foretaget en mammografi inden for det seneste år samt andelen, der regelmæssigt har været til tandlæge i løbet af de seneste fem år.

1. DSI - Institut for Sundhedsvæsen. Forebyggelse og sundhedsfremme i sundhedsvæsenet. DSI's indsats i de kommende år. København: DSI - Institut for sundhedsvæsen, 1999.
2. Stauning, JA. Screening og helbredsundersøgelser. I: Kamper-Jørgensen F, Almind G, red. Forebyggende sundhedsarbejde. Baggrund, analyse og teori, arbejdsmetoder. København: Munksgaard, 2003: 25, 279-289.
3. Olsen J. Screening. Hvilken dokumentation må man forlange? Ugeskrift for Læger. 2002; 164: 148-152.
4. von Bülow B. Psykiske reaktioner ved deltagelse i screening - belyst ved screening for brystkræft. Ugeskrift for Læger. 2002; 164: 165-167.
5. Kræftens Bekæmpelse. Alt om kræft. <http://www.cancer.dk>. 22-10-2006.

Andel der har været til forebyggende helbredssamtale inden for de tre seneste år

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987	20,0	20,4			4.752
	1994	25,6	25,8			4.667
	2000	25,5	25,5			16.688
	2005	36,9	36,1			14.566
Mænd	16-24 år	26,4		0,50 -	(0,41 - 0,60)	714
	25-44 år	23,6		0,43 -	(0,38 - 0,48)	2.362
	45-64 år	44,8		1,13 +	(1,01 - 1,26)	2.609
	65-79 år	50,8		1,43 +	(1,25 - 1,65)	1.146
	80+ år	49,3		1,35 +	(1,03 - 1,76)	245
	Alle mænd	36,8				7.076
Kvinder	16-24 år	24,0		0,44 -	(0,36 - 0,53)	720
	25-44 år	31,8		0,65 -	(0,58 - 0,73)	2.469
	45-64 år	41,9		1,00		2.680
	65-79 år	44,8		1,13	(0,98 - 1,29)	1.202
	80+ år	37,6		0,84	(0,68 - 1,03)	419
	Alle kvinder	37,0				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	41,8	38,4	1,05	(0,93 - 1,17)	2.295
	10 år	34,0	35,9	1,05	(0,89 - 1,23)	802
	11-12 år	41,3	38,2	1,12 +	(1,02 - 1,24)	3.309
	13-14 år	34,9	36,0	1,00		4.535
	15+ år	34,2	34,1	0,93	(0,85 - 1,02)	3.193
	Skoleelev	22,4				256
	Anden skoleuddannelse	33,9				90
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	37,9	36,8	1,10	(0,89 - 1,35)	493
	Selvstændig uden ansatte	38,3	36,5	1,11	(0,89 - 1,38)	426
	Topleder	40,9	37,9	1,27 +	(1,04 - 1,56)	467
	Lønmodtager højeste niveau	31,4	31,3	0,86 -	(0,74 - 0,99)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	34,5	32,9	1,00	(0,88 - 1,13)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	34,0	33,6	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	29,7	28,9	0,80 -	(0,66 - 0,96)	643
	Arbejdsløs	36,3	37,1	1,11	(0,91 - 1,36)	509
	Uddannelsessøgende	24,0				1.374
	Førtidspensionist	46,4				589
	Efterlønsmodtager	44,5				521
	Alderspensionist	46,7				2.898
	Andre	46,2				360
Samlivsstatus	Gift	40,1	37,4	1,00		8.026
	Samlevende	29,5	33,6	0,83 -	(0,74 - 0,92)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	43,2	40,8	1,10	(0,95 - 1,26)	903
	Enlig (enkestand)	45,9	47,2	1,16	(0,99 - 1,36)	1.011
	Enlig (ugift)	27,4	32,7	0,79 -	(0,70 - 0,89)	2.361
Region	Region Hovedstaden	34,7	34,2	0,91 -	(0,85 - 0,98)	2.923
	Region Sjælland	38,0	36,2	0,98	(0,92 - 1,05)	2.818
	Region Syddanmark	39,3	38,3	1,08 +	(1,01 - 1,16)	3.089
	Region Midtjylland	34,9	34,6	0,91 -	(0,85 - 0,98)	2.874
	Region Nordjylland	40,3	39,3	1,13 +	(1,06 - 1,21)	2.862

Andel der har været til forebyggende helbredssamtale inden for de tre seneste år i forskellige regioner. 1987-2005. Procent.

Forebyggende helbredssamtale

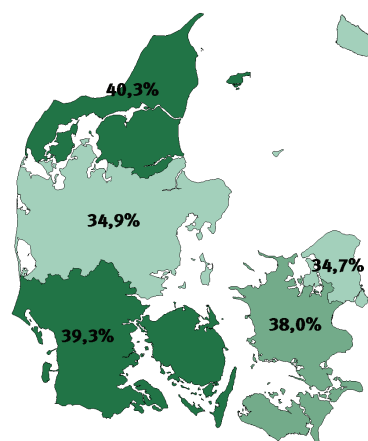
Køn og alder: I alt angiver 36,9 % af danskerne, at de har været til forebyggende helbredssamtale inden for de seneste tre år. Andelen er mindst blandt mænd og kvinder i aldersgruppen 16-24 år og 25-44 år og størst blandt mænd i aldersgrupperne 65-79 år samt 80 år eller derover.

Uddannelse: Andelen, der har været til forebyggende helbredssamtale inden for de seneste tre år, er større blandt personer med 11-12 års uddannelse end blandt personer med 13-14 års uddannelse.

Socioøkonomisk gruppe: Blandt erhvervsaktive ses den laveste forekomst i gruppen af lønmodtagere på højeste niveau samt i gruppen af andre lønmodtagere, og den højeste forekomst ses i gruppen af topledere.

Samlivsstatus: Der ses en lav forekomst af personer, som har været til forebyggende helbredssamtale inden for de seneste tre år, i gruppen af samlevende samt i gruppen af enlige (ugifte).

Udvikling: I perioden 1987 til 2005 er der sket en markant stigning i andelen af personer, der har været til forebyggende helbredssamtale inden for de seneste tre år. Stigningen ses i alle køns- og aldersgrupper, men er mest markant i den ældste aldersgruppe.

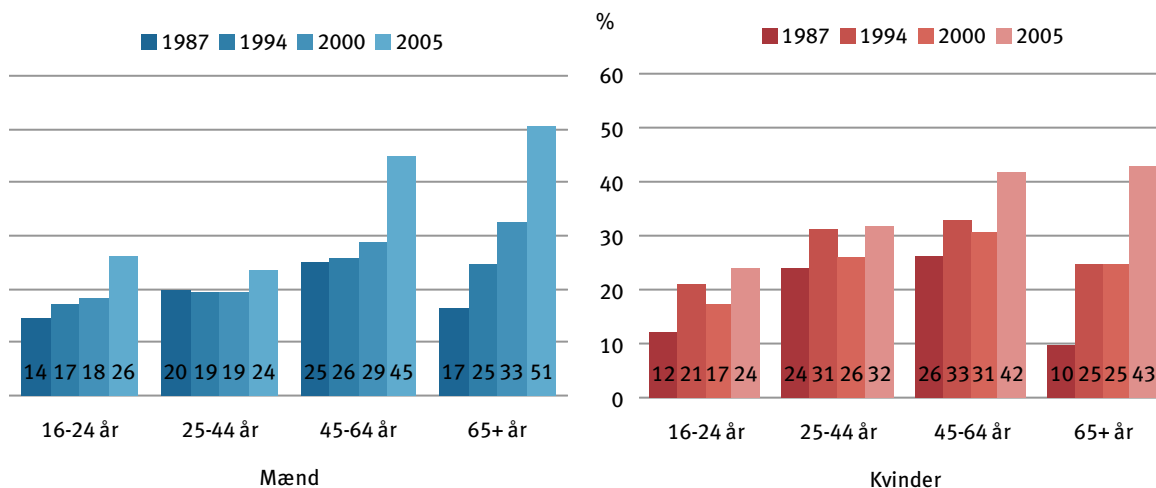

SUSY-2005

Regioner: Andelen, der har været til forebyggende helbredssamtale inden for de seneste tre år, er mindst i Region Hovedstaden og i Region Midtjylland og størst i Region Syddanmark og i Region Nordjylland.

I alle regioner er der sket en stigning i andelen, der har været til forebyggende helbredssamtale inden for de seneste tre år, i perioden 1987 til 2005.

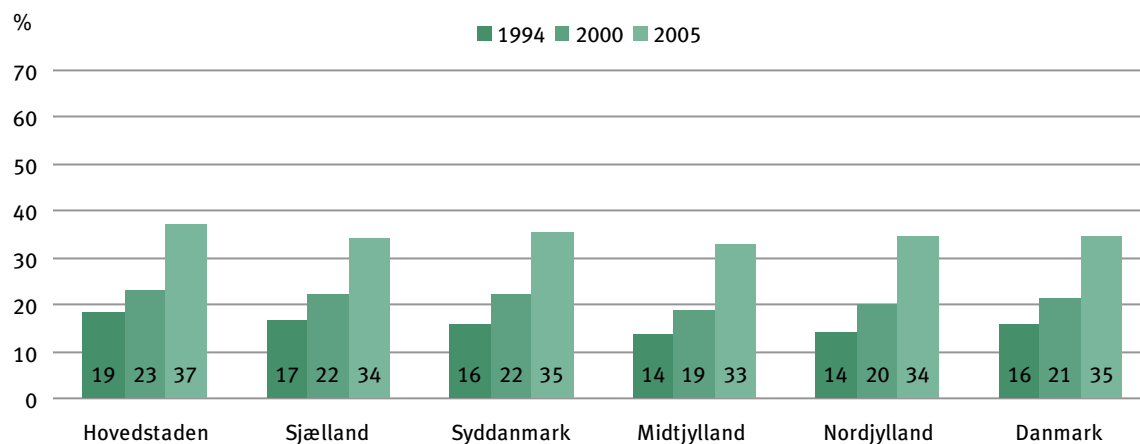
Andel der har været til forebyggende helbredssamtale inden for de tre seneste år, 1987-2005. Procent.

Andel der har fået målt kolesteroltal inden for de tre seneste år

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987					
	1994	14,9	15,9			4.667
	2000	21,2	21,4			16.688
	2005	36,7	35,0			14.566
Mænd	16-24 år	5,1		0,06 -	(0,04 - 0,08)	714
	25-44 år	19,7		0,26 -	(0,23 - 0,30)	2.362
	45-64 år	50,8		1,12 +	(1,00 - 1,25)	2.609
	65-79 år	61,7		1,74 +	(1,51 - 2,00)	1.146
	80+ år	46,9		0,96	(0,73 - 1,25)	245
	Alle mænd	37,2				7.076
Kvinder	16-24 år	6,8		0,08 -	(0,06 - 0,11)	720
	25-44 år	21,2		0,29 -	(0,26 - 0,33)	2.469
	45-64 år	48,1		1,00		2.680
	65-79 år	57,9		1,49 +	(1,30 - 1,71)	1.202
	80+ år	40,5		0,74 -	(0,60 - 0,91)	419
	Alle kvinder	36,2				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	45,1	36,6	0,94	(0,83 - 1,06)	2.295
	10 år	25,9	31,6	0,83	(0,69 - 1,00)	802
	11-12 år	42,5	36,5	1,08	(0,97 - 1,20)	3.309
	13-14 år	33,7	36,2	1,00		4.535
	15+ år	34,2	34,9	0,95	(0,86 - 1,05)	3.193
	Skoleelev	9,1				256
	Anden skoleuddannelse	36,6				90
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	36,5	32,7	1,10	(0,88 - 1,37)	493
	Selvstændig uden ansatte	36,7	32,8	1,09	(0,87 - 1,38)	426
	Topleder	42,1	38,2	1,54 +	(1,25 - 1,90)	467
	Lønmodtager højeste niveau	32,5	33,3	1,11	(0,96 - 1,29)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	33,3	30,3	1,18 +	(1,03 - 1,34)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	29,1	27,3	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	26,4	25,2	0,84	(0,68 - 1,03)	643
	Arbejdsløs	32,2	32,7	1,28 +	(1,03 - 1,60)	509
	Uddannelsessøgende	8,6				1.374
	Førtidspensionist	54,2				589
	Efterlønsmodtager	58,5				521
	Alderspensionist	56,4				2.898
Andre	43,5				360	
Samlivsstatus	Gift	43,3	37,3	1,00		8.026
	Samlevende	24,3	33,0	0,77 -	(0,69 - 0,87)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	46,5	42,5	1,03	(0,90 - 1,19)	903
	Enlig (enkestand)	49,6	54,1	0,89	(0,76 - 1,05)	1.011
	Enlig (ugift)	17,9	31,5	0,75 -	(0,66 - 0,86)	2.361
	Region	Region Hovedstaden	38,0	37,2	1,14 +	(1,06 - 1,23)
Region Sjælland	38,0	34,2	0,96	(0,90 - 1,04)	2.818	
Region Syddanmark	37,3	35,3	1,03	(0,96 - 1,11)	3.089	
Region Midtjylland	33,8	32,9	0,90 -	(0,83 - 0,97)	2.874	
Region Nordjylland	36,2	34,4	0,98	(0,91 - 1,05)	2.862	

Andel der har fået målt kolesteroltal inden for de tre seneste år i forskellige regioner. 1994-2005. Procent.

Måling af kolesteroltal

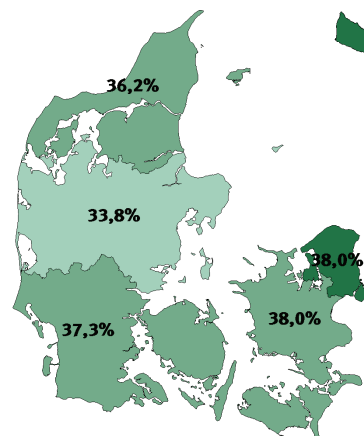
Køn og alder: Mere end hver tredje voksne dansker angiver, at de har fået målt deres kolesteroltal inden for de seneste tre år. Andelen stiger med stigende alder op til 80 års alderen, hvorefter den falder.

Uddannelse: Der ses ingen sammenhæng mellem uddannelseslængde og andelen, der har fået målt deres kolesteroltal inden for de seneste tre år.

Socioøkonomisk gruppe: Blandt erhvervsaktive er andelen, der har fået målt deres kolesteroltal inden for de seneste tre år, stor i gruppen af topledere samt i gruppen af lønmodtagere på mellemniveau. Blandt personer uden for arbejdsmarkedet er der en stor andel, der har fået målt deres kolesteroltal inden for de seneste år, i gruppen af førtidspensionister.

Samlivsstatus: Der er en mindre andel blandt samlevende og enlige (ugifte) end blandt gifte, der har fået målt deres kolesteroltal inden for de seneste tre år.

Udvikling: Andelen, der har fået målt deres kolesteroltal inden for de seneste tre år, er steget markant i perioden 1994 til 2005. Stigningen ses i alle køns- og aldersgrupper, men er størst i de to ældste aldersgrupper.

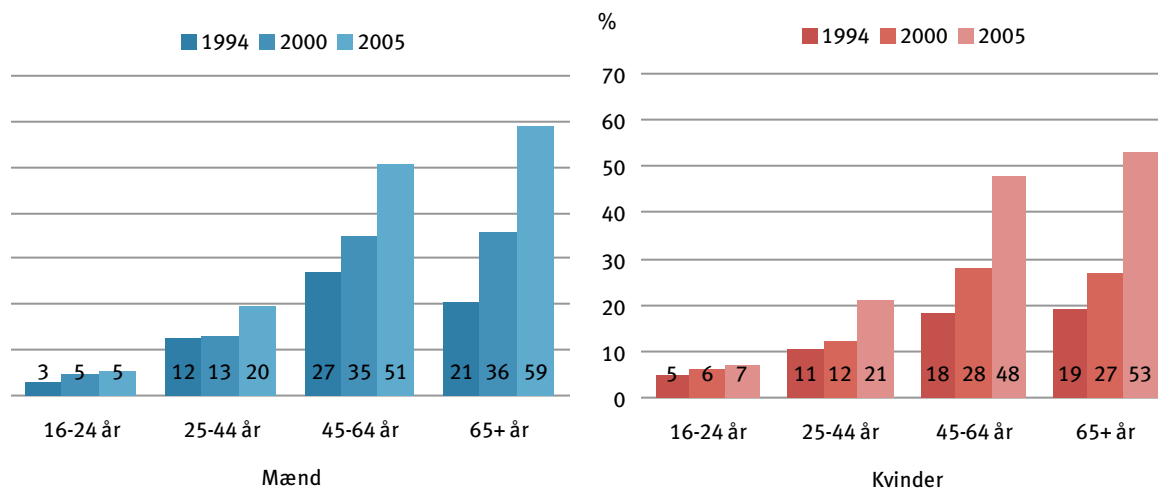

SUSY-2005

Regioner: Andelen, der har fået målt deres kolesteroltal inden for de seneste tre år, er mindst i Region Midtjylland og størst i Region Hovedstaden.

I alle regionerne er der i perioden 1994 til 2005 sket en kraftig stigning i andelen, der har fået målt deres kolesteroltal inden for de seneste tre år.

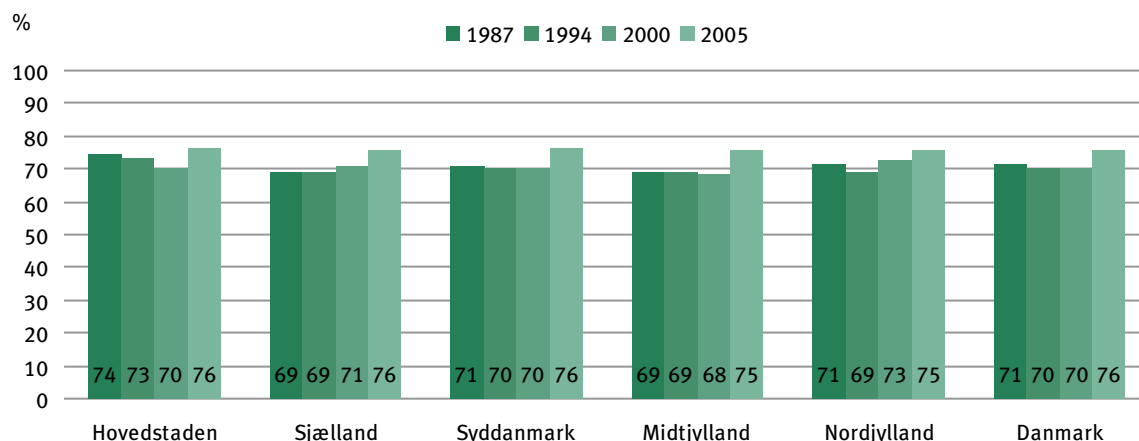
Andel der har fået målt kolesteroltal inden for de tre seneste år, 1994-2005. Procent.

Andel der har fået målt blodtryk inden for de tre seneste år

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987	70,2	71,2			4.752
	1994	69,4	70,3			4.667
	2000	69,7	70,0			16.688
	2005	76,9	75,9			14.566
Mænd	16-24 år	51,5		0,19 -	(0,16 - 0,23)	714
	25-44 år	58,5		0,26 -	(0,23 - 0,29)	2.362
	45-64 år	78,5		0,67 -	(0,58 - 0,77)	2.609
	65-79 år	86,9		1,21	(0,99 - 1,49)	1.146
	80+ år	90,3		1,70 +	(1,09 - 2,66)	245
	Alle mænd	70,7				7.076
Kvinder	16-24 år	73,3		0,50 -	(0,41 - 0,61)	720
	25-44 år	78,7		0,67 -	(0,58 - 0,78)	2.469
	45-64 år	84,6		1,00		2.680
	65-79 år	90,9		1,83 +	(1,46 - 2,29)	1.202
	80+ år	87,3		1,25	(0,92 - 1,70)	419
	Alle kvinder	82,7				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	80,9	74,4	0,87	(0,76 - 1,01)	2.295
	10 år	70,6	73,7	0,90	(0,75 - 1,08)	802
	11-12 år	78,7	76,3	1,07	(0,96 - 1,20)	3.309
	13-14 år	74,5	75,6	1,00		4.535
	15+ år	78,4	78,1	1,16 +	(1,04 - 1,29)	3.193
	Skoleelev	61,8				256
	Anden skoleuddannelse	75,3				90
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	69,5	67,2	0,81	(0,65 - 1,02)	493
	Selvstændig uden ansatte	70,5	69,3	0,81	(0,64 - 1,02)	426
	Topleder	74,1	73,2	1,10	(0,88 - 1,38)	467
	Lønmodtager højeste niveau	74,5	74,9	1,05	(0,90 - 1,22)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	75,7	71,8	1,08	(0,94 - 1,24)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	72,6	72,0	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	67,2	67,1	0,79 -	(0,65 - 0,96)	643
	Arbejdsløs	77,6	75,5	1,24	(0,98 - 1,56)	509
	Uddannelsessøgende	65,0				1.374
	Førtidspensionist	85,5				589
	Efterlønsmodtager	84,6				521
	Alderspensionist	89,5				2.898
	Andre	82,7				360
Samlivsstatus	Gift	80,3	77,9	1,00		8.026
	Samlevende	71,4	74,5	0,85 -	(0,76 - 0,96)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	81,0	78,6	0,93	(0,78 - 1,11)	903
	Enlig (enkestand)	88,1	81,3	0,94	(0,74 - 1,19)	1.011
	Enlig (ugift)	64,6	71,8	0,70 -	(0,62 - 0,80)	2.361
Region	Region Hovedstaden	77,0	76,2	1,03	(0,95 - 1,11)	2.923
	Region Sjælland	77,8	75,5	1,00	(0,92 - 1,08)	2.818
	Region Syddanmark	77,5	76,4	1,04	(0,96 - 1,13)	3.089
	Region Midtjylland	75,6	75,3	0,96	(0,89 - 1,04)	2.874
	Region Nordjylland	76,5	75,4	0,97	(0,90 - 1,05)	2.862

Andel der har fået målt blodtryk inden for de tre seneste år i forskellige regioner. 1987-2005. Procent.

Måling af blodtryk

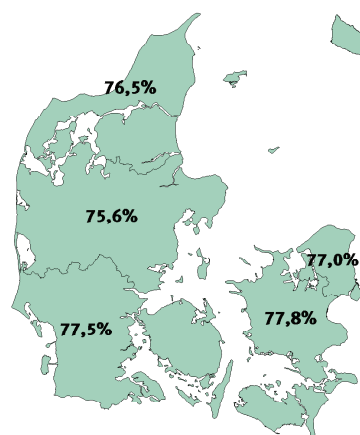
Køn og alder: I alt 76,9 % af den danske befolkning har fået målt deres blodtryk inden for de seneste tre år. Der er en større andel blandt kvinder (82,7 %) end blandt mænd (70,7 %), der har fået målt deres blodtryk inden for de seneste tre år. Andelen stiger med stigende alder.

Uddannelse: Forekomsten af personer, der har fået målt deres blodtryk inden for de seneste tre år, er højest blandt personer med 15 eller flere års uddannelse.

Socioøkonomisk gruppe: Blandt erhvervsaktive er andre lønmodtagere den gruppe, hvor den mindste andel har fået målt deres blodtryk inden for de seneste tre år. Der er en stor andel blandt førtidspensionister, der har fået målt deres blodtryk inden for de seneste tre år.

Samlivsstatus: Forekomsten af personer, der har fået målt deres blodtryk inden for de seneste tre år, er lav blandt samlevende og enlige (ugifte).

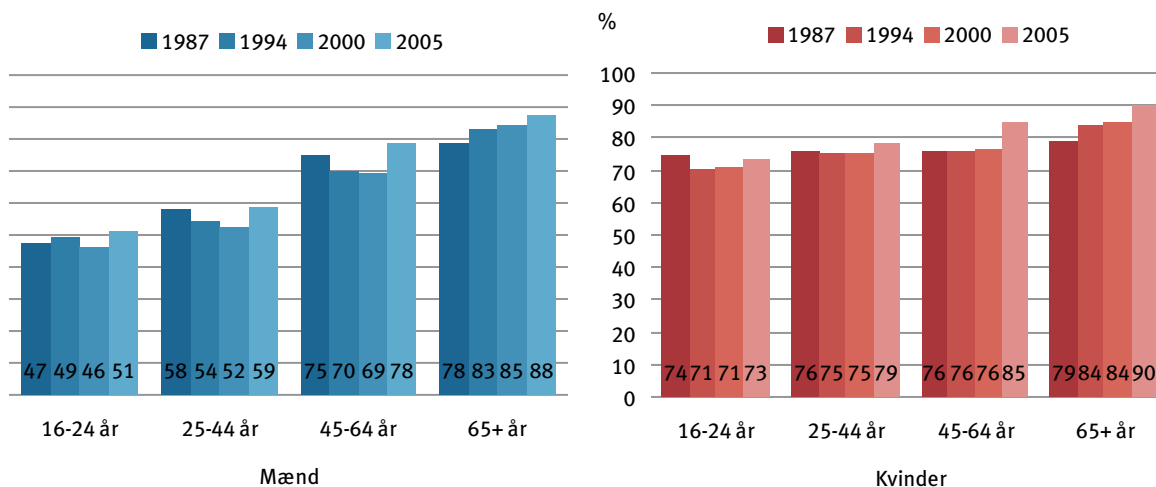
Udvikling: I perioden 1987 til 2005 er der totalt set sket en stigning i andelen der har fået målt deres blodtryk inden for de seneste tre år. Der er især sket en stigning i den ældste aldersgruppe.

Regioner: Der ses ingen forskel mellem de fem regioner i forhold til andelen, der har fået målt deres blodtryk inden for de seneste tre år.

Hvis man ser på udviklingen i regionerne i perioden 1987 til 2000, er billedet meget usystematisk. I perioden 2000 til 2005 er andelen, der har fået målt deres blodtryk inden for de seneste tre år steget i alle regioner.

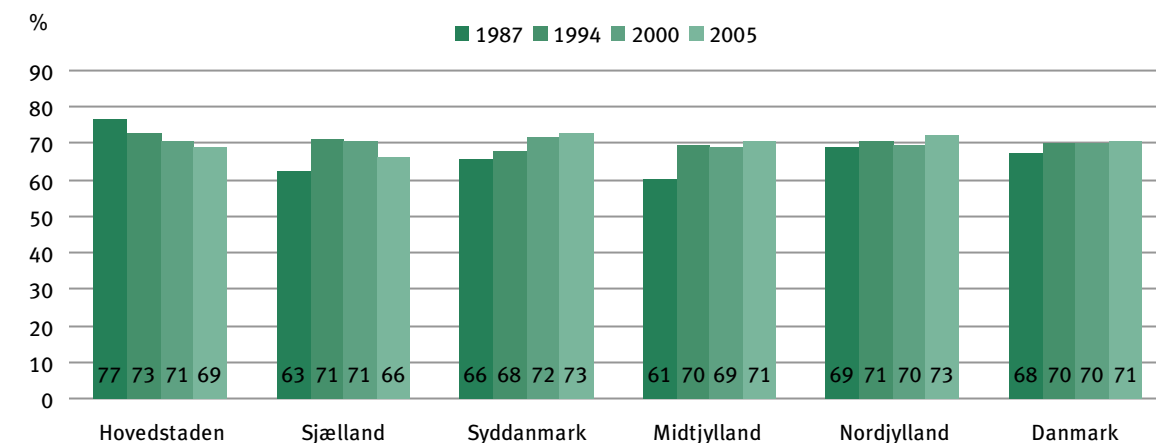
Andel der har fået målt blodtryk inden for de tre seneste år. 1987-2005. Procent.

Andel der har fået lavet celleundersøgelse af livmoder inden for de tre seneste år

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987	66,8	67,7			1.794
	1994	69,5	70,4			1.819
	2000	70,2	70,5			6.335
	2005	71,9	70,5			5.271
Mænd	16-24 år					
	25-44 år					
	45-59 år					
	60-79 år					
	80+ år					
	Alle mænd					
Kvinder	16-24 år	29,0		0,13 -	(0,11 - 0,16)	720
	25-44 år	80,9		1,33 +	(1,15 - 1,53)	2.469
	45-59 år	76,1		1,00		2.082
	60-79 år					
	80+ år					
	Alle kvinder	71,9				5.271
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	64,7	63,1	0,62 -	(0,48 - 0,80)	397
	10 år	56,6	64,6	0,60 -	(0,46 - 0,79)	345
	11-12 år	62,7	67,3	0,72 -	(0,59 - 0,87)	803
	13-14 år	77,5	73,2	1,00		2.032
	15+ år	78,5	75,1	1,11	(0,94 - 1,31)	1.501
	Skoleelev	13,7				133
	Anden skoleuddannelse	83,0				41
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	78,0	82,8	0,98	(0,61 - 1,58)	110
	Selvstændig uden ansatte	73,7	75,9	0,71	(0,47 - 1,08)	130
	Topleder	75,7	75,2	0,79	(0,52 - 1,19)	126
	Lønmodtager højeste niveau	80,5	80,8	1,02	(0,80 - 1,30)	602
	Lønmodtager mellemniveau	82,8	77,4	1,23	(1,00 - 1,51)	1.079
	Lønmodtager grundniveau	76,2	72,9	1,00		1.390
	Anden lønmodtager	76,2	75,5	1,15	(0,82 - 1,61)	259
	Arbejdsløs	68,9	67,0	0,66 -	(0,49 - 0,87)	307
	Uddannelsessøgende	44,7				729
	Førtidspensionist	59,9				270
	Efterlønsmodtager					
	Alderspensionist					
	Andre	67,9				212
Samlivsstatus	Gift	79,8	74,0	1,00		2.879
	Samlevende	70,8	71,6	0,85	(0,71 - 1,02)	1.034
	Enlig (separeret, skilt)	71,2	74,0	0,63 -	(0,49 - 0,80)	334
	Enlig (enkestand)	84,1	82,2	1,47	(0,73 - 2,97)	60
	Enlig (ugift)	50,5	66,3	0,64 -	(0,52 - 0,78)	963
Region	Region Hovedstaden	70,1	69,1	0,92	(0,81 - 1,04)	1.116
	Region Sjælland	69,2	66,3	0,82 -	(0,72 - 0,93)	977
	Region Syddanmark	75,5	73,1	1,20 +	(1,06 - 1,37)	1.109
	Region Midtjylland	71,8	70,8	0,99	(0,87 - 1,13)	1.043
	Region Nordjylland	73,0	72,6	1,11	(0,97 - 1,27)	1.026

Andel der har fået lavet celleundersøgelse af livmoderen inden for de tre seneste år i forskellige regioner. 1987-2005. Procent.

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Celleundersøgelse af livmoderen

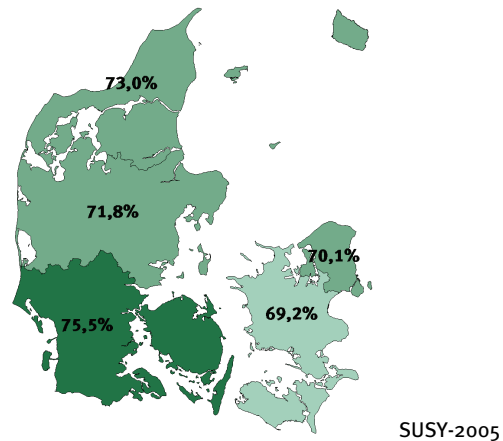
Køn og alder: I alt 71,9 % af kvinder i alderen 16-59 år oplyser, at de har fået lavet en celleundersøgelse af livmoderen inden for de seneste tre år. I aldersgruppen 25-44 år svarer otte ud af ti kvinder, at de inden for de seneste tre år har fået lavet en celleundersøgelse af livmoderen.

Uddannelse: Forekomsten af kvinder, der har fået lavet en celleundersøgelse af livmoderen inden for de seneste tre år, stiger med stigende antal års uddannelse.

Socioøkonomisk gruppe: Stort set lige store andele af de forskellige erhvervsaktive grupper har fået lavet en celleundersøgelse af livmoderen inden for de tre seneste år. Derimod ses der en relativt lille andel blandt de arbejdsløse. Endvidere ses en lille andel blandt førtidspensionister.

Samlivsstatus: Blandt enlige (ugifte) ses en mindre andel, der har fået lavet en celleundersøgelse af livmoderen inden for de seneste tre år, end blandt gifte.

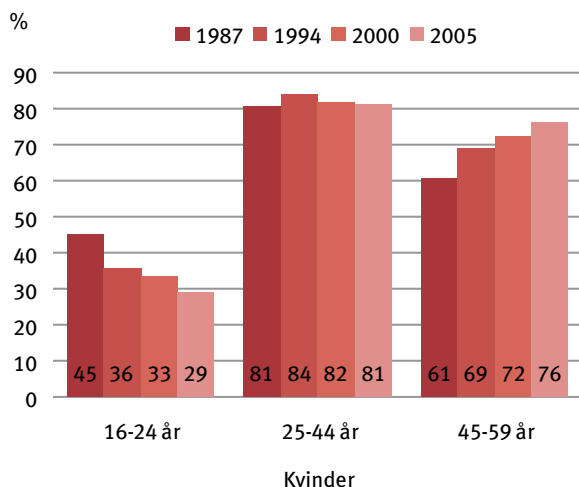
Udvikling: Der er sket et fald i andelen, der har fået foretaget celleprøver i den yngste aldersgruppe i perioden 1987 til 2005, mens der er sket en stigning i den ældste aldersgruppe (45-59 årige).

Regioner: Andelen, der har fået lavet en celleundersøgelse af livmoderen inden for de tre seneste år ligger over landsgennemsnittet i Region Syddanmark og under i Region Sjælland.

Der er sket et fald i andelen, der har fået lavet en celleundersøgelse af livmoderen inden for de tre seneste år, i perioden 1987 til 2005 i Region Hovedstaden og en stigning i Region Syddanmark og i Region Midtjylland.

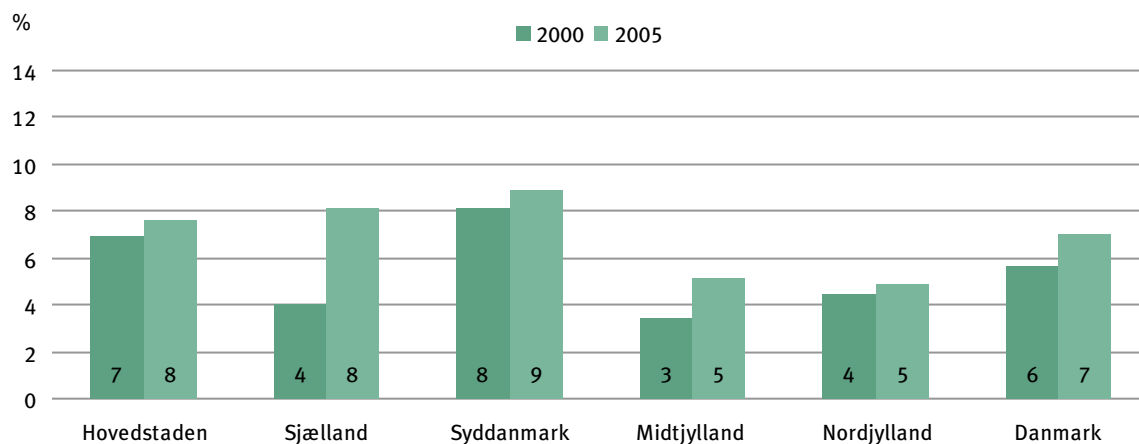
Andel der har fået lavet celleundersøgelse af livmoderen inden for de tre seneste år. 1987-2005. Procent.

Andel der har fået lavet mammografi inden for det sidste år

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987					
	1994					
	2000	5,7	5,6			8.502
	2005	7,5	7,2			7.490
Mænd	16-24 år					
	25-44 år					
	45-64 år					
	65-79 år					
	80+ år					
	Alle mænd					
Kvinder	16-24 år	1,2		0,08 -	(0,04 - 0,16)	720
	25-44 år	4,1		0,29 -	(0,23 - 0,36)	2.469
	45-64 år	12,8		1,00		2.680
	65-79 år	8,4		0,62 -	(0,49 - 0,79)	1.202
	80+ år	2,8		0,20 -	(0,11 - 0,35)	419
	Alle kvinder	7,5				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	8,3	8,4	1,18	(0,89 - 1,55)	1.371
	10 år	7,8	8,6	1,36	(0,91 - 2,01)	444
	11-12 år	8,6	8,3	1,27	(0,98 - 1,65)	1.290
	13-14 år	6,8	6,7	1,00		2.402
	15+ år	7,4	7,6	1,15	(0,91 - 1,46)	1.765
	Skoleelev	1,7				135
	Anden skoleuddannelse	2,7				51
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	7,7	6,4	0,80	(0,40 - 1,62)	134
	Selvstændig uden ansatte	8,3	8,0	0,91	(0,48 - 1,73)	144
	Topleder	6,3	6,2	0,77	(0,37 - 1,57)	130
	Lønmodtager højeste niveau	6,4	7,0	0,84	(0,58 - 1,23)	636
	Lønmodtager mellemniveau	7,7	6,7	0,98	(0,73 - 1,33)	1.118
	Lønmodtager grundniveau	7,5	7,2	1,00		1.453
	Anden lønmodtager	9,6	8,6	1,25	(0,79 - 1,99)	273
	Arbejdsløs	7,5	7,6	1,08	(0,67 - 1,74)	318
	Uddannelsessøgende	2,2				730
	Førtidspensionist	15,7				369
	Efterlønsmodtager	14,0				285
	Alderspensionist	7,0				1.593
Andre	8,0				247	
Samlivsstatus	Gift	9,1	8,3	1,00		3.994
	Samlevende	6,4	8,6	1,12	(0,85 - 1,47)	1.144
	Enlig (separeret, skilt)	8,8	8,4	0,90	(0,66 - 1,24)	521
	Enlig (enkestand)	5,7	8,5	0,74	(0,52 - 1,06)	796
	Enlig (ugift)	3,6	6,8	0,87	(0,61 - 1,24)	1.034
Region	Region Hovedstaden	7,7	7,6	1,16	(0,97 - 1,37)	1.568
	Region Sjælland	9,0	8,1	1,21 +	(1,02 - 1,44)	1.437
	Region Syddanmark	9,5	8,9	1,38 +	(1,18 - 1,63)	1.573
	Region Midtjylland	5,3	5,1	0,74 -	(0,60 - 0,90)	1.444
	Region Nordjylland	5,0	4,9	0,70 -	(0,57 - 0,86)	1.468

Andel der har fået lavet mammografi inden for det sidste år i forskellige regioner, 2000 og 2005. Procent.

Mammografi

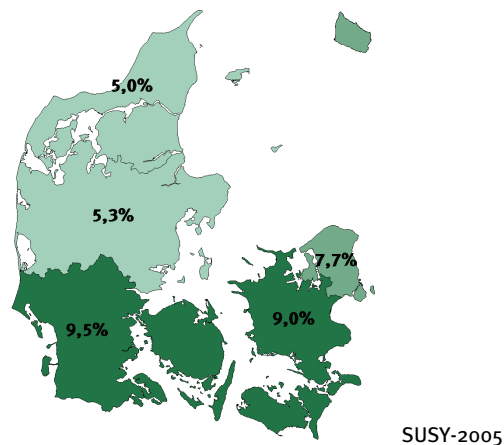
Køn og alder: I alt angiver 7,5 % af voksne danske kvinder, at de har fået lavet en mammografi inden for det seneste år. Forekomsten er højest blandt kvinder i alderen 45-64 år, hvilket er en naturlig følge af, at screeningsprogrammet er rettet mod denne aldersgruppe.

Uddannelse: Der ses ingen sammenhæng mellem uddannelseslængde og andelen, der har fået lavet en mammografi inden for det seneste år.

Socioøkonomisk gruppe: Der ses ingen forskel mellem de erhvervsaktive grupper i andelen, der har fået lavet en mammografi inden for det seneste år.

Samlivsstatus: Der er ingen forskel mellem de forskellige samlivsgrupper i andelen, der har fået lavet en mammografi inden for det seneste år.

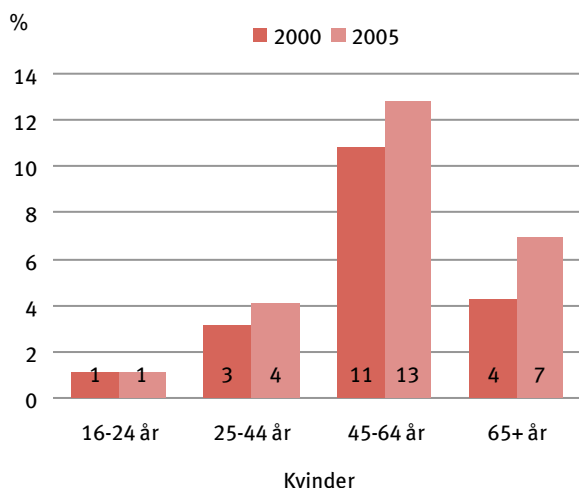
Udvikling: Fra 2000 til 2005 er der sket en lille stigning i andelen, der har fået lavet en mammografi inden for det seneste år. Andelen er dog uændret i aldersgruppen 16-24 år.

Regioner: I forhold til landsgennemsnittet er der en større andel, der har fået lavet en mammografi i Region Sjælland og i Region Syddanmark og en mindre andel i Region Midtjylland og i Region Nordjylland.

I alle regioner er der i perioden 2000 til 2005 sket en stigning i andelen, der har fået lavet en mammografi inden for det seneste år. Den største stigning er sket i Region Sjælland (hvilket kan hænge sammen med, at screening blev indført i Vestsjællands Amt i 2004).

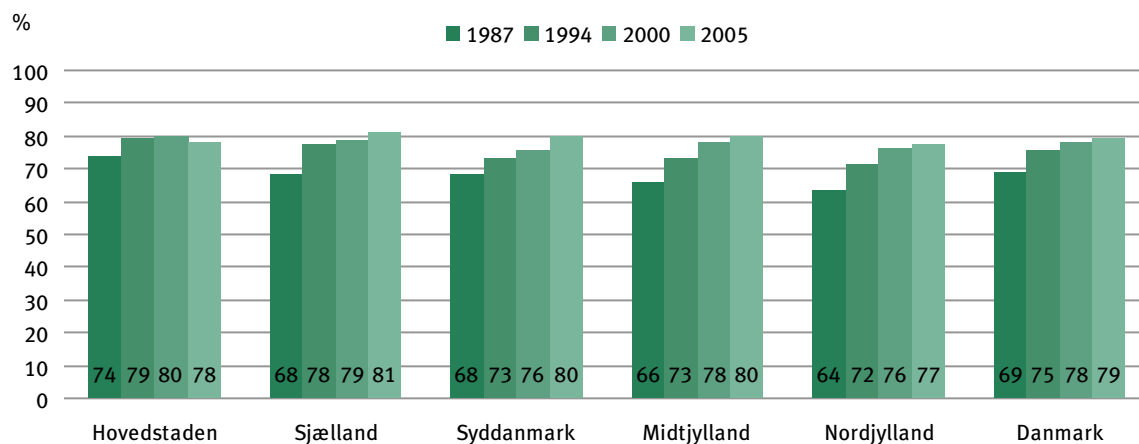
Andel der har fået lavet mammografi inden for det sidste år, 2000 og 2005. Procent.

Andel der regelmæssigt går til tandlæge

		Procent	Justeret procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987	72,1	68,8			4.752
	1994	77,1	75,4			4.667
	2000	78,9	78,0			16.688
	2005	79,3	79,1			14.566
Mænd	16-24 år	76,7		0,32 -	(0,26 - 0,40)	714
	25-44 år	71,3		0,24 -	(0,21 - 0,28)	2.362
	45-64 år	84,8		0,54 -	(0,46 - 0,64)	2.609
	65-79 år	74,1		0,28 -	(0,23 - 0,34)	1.146
	80+ år	50,4		0,10 -	(0,07 - 0,13)	245
	Alle mænd	76,5				7.076
Kvinder	16-24 år	81,2		0,42 -	(0,33 - 0,53)	720
	25-44 år	82,7		0,46 -	(0,39 - 0,55)	2.469
	45-64 år	91,2		1,00		2.680
	65-79 år	71,7		0,25 -	(0,20 - 0,30)	1.202
	80+ år	51,1		0,10 -	(0,08 - 0,13)	419
	Alle kvinder	82,0				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	60,1	66,7	0,27 -	(0,24 - 0,31)	2.295
	10 år	77,7	76,7	0,64 -	(0,53 - 0,78)	802
	11-12 år	78,6	78,8	0,67 -	(0,59 - 0,76)	3.309
	13-14 år	84,7	84,5	1,00		4.535
	15+ år	85,4	85,1	1,05	(0,93 - 1,19)	3.193
	Skoleelev	88,7				256
	Anden skoleuddannelse	67,7				90
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	86,8	87,2	1,41 +	(1,05 - 1,89)	493
	Selvstændig uden ansatte	83,3	83,4	1,00	(0,75 - 1,34)	426
	Topleder	88,7	90,0	1,76 +	(1,30 - 2,37)	467
	Lønmodtager højeste niveau	86,6	87,2	1,36 +	(1,12 - 1,64)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	86,2	83,6	1,24 +	(1,05 - 1,46)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	82,5	81,6	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	78,2	78,4	0,78 -	(0,63 - 0,97)	643
	Arbejdsløs	72,3	71,9	0,51 -	(0,40 - 0,64)	509
	Uddannelsessøgende	76,8				1.374
	Førtidspensionist	73,0				589
	Efterlønsmodtager	86,1				521
	Alderspensionist	67,4				2.898
	Andre	78,1				360
Samlivsstatus	Gift	84,4	81,5	1,00		8.026
	Samlevende	74,3	74,2	0,55 -	(0,49 - 0,62)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	77,2	75,2	0,57 -	(0,48 - 0,68)	903
	Enlig (enkestand)	60,5	71,2	0,50 -	(0,42 - 0,60)	1.011
	Enlig (ugift)	76,2	74,4	0,59 -	(0,52 - 0,67)	2.361
Region	Region Hovedstaden	78,6	78,2	0,97	(0,89 - 1,05)	2.923
	Region Sjælland	81,4	80,8	1,13 +	(1,03 - 1,23)	2.818
	Region Syddanmark	79,6	79,6	1,02	(0,94 - 1,11)	3.089
	Region Midtjylland	79,6	79,7	1,02	(0,93 - 1,10)	2.874
	Region Nordjylland	77,2	77,5	0,88 -	(0,81 - 0,96)	2.862

Andel der regelmæssigt går til tandlæge i forskellige regioner. 1987-2005. Procent.

Regelmæssigt brug af tandlæge

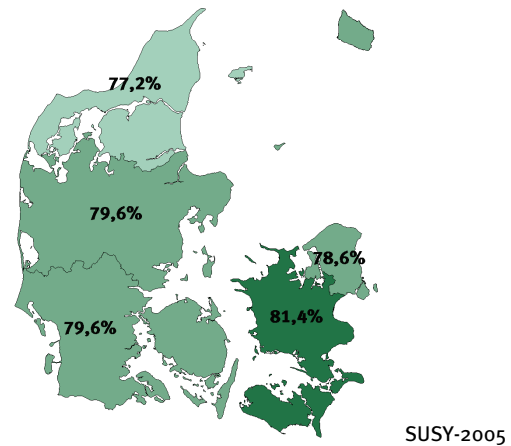
Køn og alder: Knap otte ud af ti danskere har gået regelmæssigt til tandlæge i løbet af de seneste fem år. Regelmæssigt er defineret som mindst en gang årligt. Forekomsten er større blandt kvinder (82,0 %) end blandt mænd (76,5 %). Den højeste forekomst ses blandt kvinder i aldersgruppen 45-64 år og de laveste forekomster ses blandt mænd og kvinder i aldersgruppen 80 år eller derover.

Uddannelse: Der ses en sammenhæng mellem uddannelseslængde og andelen, der har gået regelmæssigt til tandlæge i løbet af de seneste fem år. Jo længere uddannelse, des større er andelen.

Socioøkonomisk gruppe: Blandt erhvervsaktive ses den laveste forekomst i gruppen af andre lønmodtagere og den højeste ses i gruppen af selvstændige med ansatte, topledere samt lønmodtagere på højeste niveau og mellemniveau. Endvidere ses en lav forekomst i gruppen af arbejdsløse. Andelen er ligeledes lille i gruppen af førtidspensionister.

Samlivsstatus: Andelen, der regelmæssigt har været til tandlæge i løbet af de seneste fem år, er størst i gruppen af gifte.

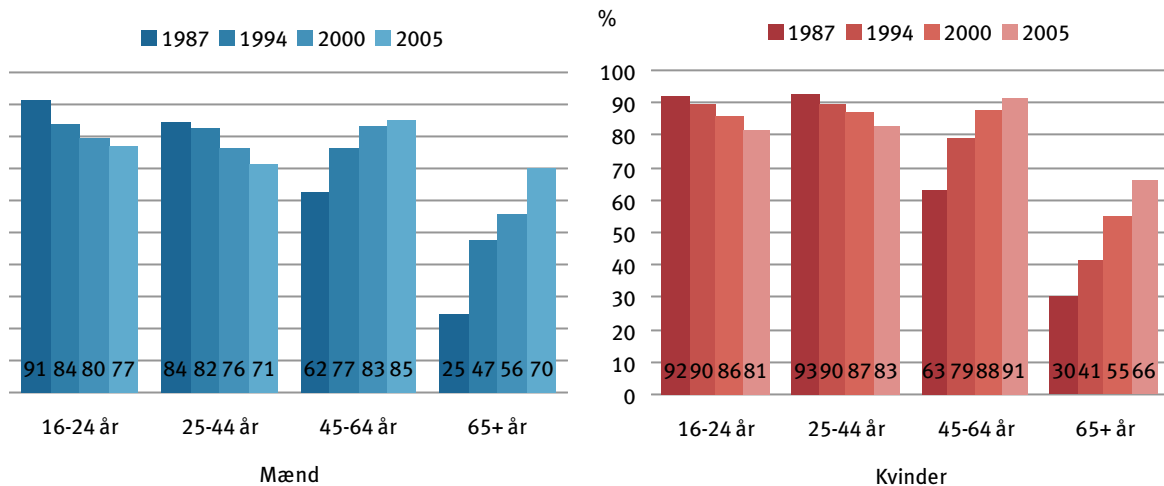
Udvikling: I perioden 1987 til 2005 er der overordnet sket en stigning i andelen, der regelmæssigt har været til tandlæge i løbet af de seneste fem år. I de to yngste aldersgrupper har der været et fald i andelen, mens der i de to ældste aldersgrupper har været en markant stigning i andelen.

Regioner: Andelen, der regelmæssigt har gået til tandlæge i løbet af de seneste fem år er størst i Region Sjælland og mindst i Region Nordjylland.

I alle regioner er der sket en stigning i andelen, der regelmæssigt har gået til tandlæge i løbet af de seneste fem år, i perioden 1987 til 2005.

Andel der regelmæssigt går til tandlæge, 1987-2005. Procent.

5.5. Genoptræning

Frem til kommunalreformen varetog kommunen vedligeholdelsestræning samt genoptræning af funktionsnedsættelse, som ikke var direkte følge af sygdom behandlet på sygehus. Endvidere varetog kommunen genoptræning med henblik på at vedligeholde fysiske og psykiske færdigheder. Amterne har indtil 2007 været ansvarlige for den genoptræning, som følger direkte efter et sygehusophold. Efter at patienten var trænet op til et vist niveau, varetog kommunen den efterfølgende vedligeholdelsestræning.

Med strukturreformen og den nye sundhedslov, der trådte i kraft d. 1. januar 2007, overtog kommunerne en række sundhedsopgaver fra amterne. Kommunen skal bl.a. sørge for genoptræning i det omfang, der er et lægefagligt begrundet behov herfor, dvs. hvor der foreligger en genoptræningsplan. Nu er ansvaret for genoptræningsindsatsen overført borgerne derfor samlet i kommunerne. Genoptræning kan fx ske ved kommunens egne institutioner, ved aftale med regionsråd eller ved aftale med private institutioner eller sygehuse. Sygehuse er fortsat forpligtiget til at udarbejde en genoptræningsplan for patienter,

der har et lægelig begrundet behov for genoptræning ved udskrivning fra sygehus (1, 2).

I nærværende afsnit beskrives dels borgernes brug af genoptræning, i hvilket regi genoptræningen er gennemført, og endeligt hvorvidt der er et udækket behov for genoptræning samt årsagen hertil.

Brug af genoptræning

Tabel 5.5.1 viser andelen, der har været til genoptræning inden for det seneste år. I alt har 4,8 % af den voksne danske befolkning været til genoptræning inden for det seneste år, og den største andel har været til genoptræning i forbindelse med operation på hospital (2,6 %) eller som følge af midlertidigt nedsat fysisk funktion eller sygdom (2,6 %).

Det fremgår af tabel 5.5.2, at der kun er små regionale variationer i andelen, der har været til genoptræning i forbindelse med operation på hospital eller anden hospitalsindlæggelse, og andelen, der har været til genoptræning som følge af midlertidig eller varig nedsat fysisk funktion eller sygdom.

	Procent
I forbindelse med operation på hospital	2,6
Som følge af midlertidig nedsat fysisk funktion eller sygdom	2,6
Som følge af varig nedsat fysisk funktion efter sygdom eller svækkelse	1,3
I forbindelse med anden hospitalsindlæggelse	0,6
Har været til en eller flere former for genoptræning	4,8
Antal svarpersoner	14.566

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Tabel 5.5.1 Andel der har været til genoptræning inden for det seneste år. Procent.

	I forbindelse med operation på hospital eller anden hospitalsindlæggelse	Som følge af midlertidig eller varig nedsat fysisk funktion eller sygdom	Antal svarpersoner
Region Hovedstaden	2,9	3,7	2.923
Region Sjælland	3,5	3,9	2.818
Region Syddanmark	3,1	2,8	3.089
Region Midtjylland	2,6	3,3	2.874
Region Nordjylland	3,7	3,7	2.862
Alle	3,1	3,4	14.566

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Tabel 5.5.2 Andel der har været til genoptræning inden for det seneste år i forskellige regioner. Procent.

Det fremgår af tabel 5.5.3, at blandt de personer, der har været til genoptræning inden for det seneste år, har den største andel været til genoptræning på hospital (50,2 %) eller hos en privatpraktiserende fysioterapeut/ergoterapeut (31,4 %).

Tabel 5.5.3 Lokalisering af genoptræning blandt personer der har været til genoptræning inden for det seneste år. Procent.

	Procent
På hospitalet	50,2
Hos privatpraktiserende fysioterapeut/ergoterapeut	31,4
I eget hjem	9,6
På dagcenter/plejehjem	7,8
Andet sted	6,4
I det lokale sundhedscenter	5,5
Antal svarpersoner	717

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Udækket behov for genoptræning

I SUSY-2005 undersøgelsen er der endvidere spurgt til, om man inden for det seneste år har haft behov for genoptræning uden at have fået det. Det fremgår af tabel 5.5.4, at i alt 2,0 % af den voksne danske befolkning oplyser, at de har haft behov for genoptræning uden at have fået det. Der ses kun små regionale variationer i andelen, der har haft behov

for genoptræning uden at have fået det. Andelen varierer fra 1,5 % i Region Syddanmark til 2,5 % i Region Nordjylland.

Tabel 5.5.4 Andel i forskellige regioner der har haft behov for genoptræning inden for det seneste år uden at have fået det. Procent.

	Procent	Antal svarpersoner
Region Hovedstaden	2,2	2.923
Region Sjælland	2,4	2.818
Region Syddanmark	1,5	3.089
Region Midtjylland	1,9	2.874
Region Nordjylland	2,5	2.862
Alle	2,0	14.566

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Årsagen til et udækket behov for genoptræning fremgår af tabel 5.5.5. Det ses, at den hyppigste årsag var, at genoptræning ikke blev tilbudt fra hospitalet (34,8 %), og den næsthypigste årsag var, at ingen talte med svarpersonen om muligheden for genoptræning (20,3 %).

I den følgende opslagstabel gives en mere detaljeret beskrivelse af andelen, der har været til genoptræning inden for det seneste år.

	Procent
Blev ikke tilbudt det fra hospitalet	34,8
Ingen talte med mig om muligheden	20,3
Skulle selv betale det	12,8
Havde ikke tid/lyst	11,5
Min praktiserende læge ville ikke ordinere det	7,1
Ikke plads på hospital/sundhedscenter	3,8
For lang ventetid	3,4
Transportproblemer til og fra genoptræningsstedet	2,5
Andet	22,7
Antal svarpersoner	301

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Tabel 5.5.5 Årsager til udækket behov blandt personer, der har haft behov for genoptræning inden for det seneste år uden at have fået det. Procent.

1. Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Sundhedsloven. Lov nr. 546. 24. juni 2005. København: Indenrigs- og Sundhedsministeriet, 2005.

2. Sundhedsstyrelsen. Borgerrettet forebyggelse i kommunen - rådgivning fra Sundhedsstyrelsen. København: Sundhedsstyrelsen, 2006.

Andel der har været til genoptræning inden for det seneste år

		Procent	Justeret procent	OR	95% sikkerhedsgrænser	Antal
År	1987					
	1994					
	2000					
	2005	4,8	4,8			14.566
Mænd	16-24 år	4,0		0,81	(0,54 - 1,23)	714
	25-44 år	3,3		0,67 -	(0,50 - 0,88)	2.362
	45-64 år	3,6		0,73 -	(0,56 - 0,96)	2.609
	65-79 år	6,5		1,34 +	(1,00 - 1,81)	1.146
	80+ år	8,2		1,73 +	(1,05 - 2,86)	245
	Alle mænd	4,2				7.076
Kvinder	16-24 år	3,6		0,73	(0,48 - 1,12)	720
	25-44 år	3,9		0,78	(0,60 - 1,02)	2.469
	45-64 år	4,9		1,00		2.680
	65-79 år	9,0		1,93 +	(1,48 - 2,51)	1.202
	80+ år	11,8		2,62 +	(1,86 - 3,69)	419
	Alle kvinder	5,5				7.490
Kombineret skole- og erhvervsuddannelse	<10 år	6,3	5,5	1,04	(0,81 - 1,34)	2.295
	10 år	5,2	5,5	1,29	(0,91 - 1,83)	802
	11-12 år	5,5	5,5	1,22	(0,98 - 1,52)	3.309
	13-14 år	4,0	4,5	1,00		4.535
	15+ år	4,1	4,3	0,99	(0,79 - 1,24)	3.193
	Skoleelev	5,2				256
	Anden skoleuddannelse	7,7				90
Socioøkonomisk gruppe	Selvstændig med ansatte	3,3	3,1	1,35	(0,78 - 2,35)	493
	Selvstændig uden ansatte	3,2	3,4	1,18	(0,64 - 2,19)	426
	Topleder	2,5	2,3	0,94	(0,50 - 1,75)	467
	Lønmodtager højeste niveau	3,2	3,0	1,17	(0,79 - 1,73)	1.231
	Lønmodtager mellemniveau	3,5	3,0	1,30	(0,93 - 1,81)	1.982
	Lønmodtager grundniveau	2,7	2,8	1,00		2.975
	Anden lønmodtager	3,7	3,5	1,35	(0,84 - 2,16)	643
	Arbejdsløs	3,4	3,5	1,23	(0,72 - 2,11)	509
	Uddannelsessøgende	3,5				1.374
	Førtidspensionist	12,7				589
	Efterlønsmodtager	3,7				521
	Alderspensionist	8,4				2.898
	Andre	11,3				360
Samlivsstatus	Gift	4,6	4,8	1,00		8.026
	Samlevende	3,5	4,1	0,88	(0,68 - 1,14)	2.260
	Enlig (separeret, skilt)	7,1	6,7	1,48 +	(1,13 - 1,95)	903
	Enlig (enkestand)	9,2	6,3	1,13	(0,84 - 1,50)	1.011
	Enlig (ugift)	4,1	5,4	1,02	(0,78 - 1,35)	2.361
Region	Region Hovedstaden	4,9	4,8	1,00	(0,86 - 1,17)	2.923
	Region Sjælland	5,6	5,5	1,12	(0,97 - 1,30)	2.818
	Region Syddanmark	4,4	4,3	0,90	(0,77 - 1,04)	3.089
	Region Midtjylland	4,5	4,5	0,92	(0,78 - 1,07)	2.874
	Region Nordjylland	5,3	5,2	1,08	(0,93 - 1,25)	2.862

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005

Genoptræning inden for det seneste år

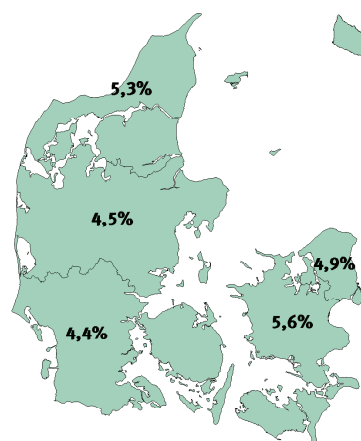
Køn og alder: I alt 4,8 % af den voksne befolkning har været til genoptræning inden for det seneste år. Andelen, der har været til genoptræning, er lidt større blandt kvinder (5,5 %) end blandt mænd (4,2 %). Andelen, der har været til genoptræning inden for det seneste år, er størst blandt mænd og kvinder i aldersgrupperne 65-79 år og 80 år eller derover.

Uddannelse: Andelen, der har været til genoptræning inden for det seneste år, er uafhængig af uddannelseslængde.

Socioøkonomisk gruppe: Blandt erhvervsaktive er der overordnet ingen forskel i andelen, der har været til genoptræning inden for det seneste år. Der ses en stor andel i gruppen af førtidspensionister.

Samlivsstatus: Forekomsten af personer, der har været til genoptræning inden for det seneste år, er størst blandt enlige (separerede, skilte).

Udvikling: Spørgsmålet om genoptræning inden for det seneste år er ikke belyst i de tidligere SUSY-undersøgelser.

SUSY-2005

Regioner: Der er ikke forskel i andelen, der har været til genoptræning, mellem regionerne.